e-DORADCA PODATKOWY

elektroniczny serwis **klientów kancelarii**

STOP BIURO RACHUNKOWE

DORADCA PODATKOWY
Ryszard Wocial
KRAJOWA IZBA DORADCÓW PODATKOWYCH
nr wpisu 07545

PODATKI

FIRMA

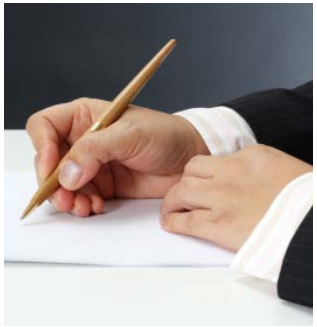

KADRY I UBEZPIECZENIA

SERWIS DOMOWY

Słowo od doradcy

Drogi Kliencie,

W okresie kampanii wyborczej jest przejmowana ogromna ilość zmian prawnych, które w niniejszym miesięczniku są omawiane. Politycy zachwalają swoje projekty, nie zawsze jednak zasadnie.

W szczególności należy zwrócić uwagę na prezentowaną w mediach informację, jakoby w Ordynacji podatkowej miał znaleźć się wyraźny nakaz rozstrzygania wszelkich wątpliwości na korzyść podatnika (tzw. zasada *in dubio pro tributario*, która już obecnie obowiązuje, gdyż jest wywodzona z Konstytucji RP). Jednak faktycznie zapis wprowadzany od 2016 r. do Ordynacji podatkowej brzmi: niedające się usunąć wątpliwości co do treści przepisów prawa podatkowego rozstrzyga się na korzyść podatnika. Zdaniem specjalistów nie istnieją takie wątpliwości, których nie dało by się usunąć. Należy wskazać, że Minister Finansów, rozpatrując kilkadziesiąt tysięcy spraw w ciągu roku, nigdy nie stwierdził, że ma wątpliwość co do treści przepisu prawa podatkowego. Potwierdza to m.in. ekspertyza dla Sejmu przygotowana przez prof. dr hab. Andrzeja Gomułowicza. Nowy przepis może więc okazać się martwy albo, co gorsze, zawęzić sposób interpretacji ww. konstytucyjnej zasady *in dubio pro tributario*, która dotyczy wszelkich wątpliwości na tle regulacji podatkowych.

Twój Doradca Podatkowy

STOP sp. z o. o.
ul. Dwernickiego 4
45-049 Opole

Terminy – **wrzesień**

7 Wpłata podatku dochodowego w formie karty podatkowej za sierpień.

7 Wpłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w sierpniu od należności wypłaconych zagranicznej osobie prawnej z tytułów wymienionych w art. 21 ust. 1 ustawy o p.d.o.p.

7 Wpłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w sierpniu od dochodów z dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych i przekazanie podatnikowi informacji CIT-7.

10 Wpłata składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FP za sierpień – osoby fizyczne opłacające składki wyłącznie za siebie.

10 Złożenie zgłoszenia INTRASTAT za sierpień.

15 Wpłata II raty podatku od środków transportowych.

15 Wpłata III raty podatku od nieruchomości, podatku leśnego i podatku rolnego - osoby fizyczne.

15 Wpłata podatku od nieruchomości i podatku leśnego za wrzesień oraz III raty podatku rolnego – osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej.

15 Wpłata składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP za sierpień – pozostali niepubliczni płatnicy składek.

15 Złożenie informacji podsumowującej (w wersji drukowanej) za sierpień.

21 Wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych i od podatkowej grupy kapitałowej.

21 Wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od dochodów osiągniętych z działalności gospodarczej (w tym liniowego) oraz z umów najmu i dzierżawy.

21 Wpłata kwot pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od pracowników zatrudnionych na umowę o pracę oraz z tytułu umów zlecenia i o dzieło wypłaconych w poprzednim miesiącu.

21 Wpłata przez płatników, o których mowa w art. 41 ustawy o p.d.o.f., pobranych zaliczek na podatek dochodowy lub zryczałtowanego podatku dochodowego za sierpień.

21 Wpłata ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych za sierpień.

21 Wpłata podatku dochodowego od podatników osiągających dochody bez pośrednictwa płatników ze stosunku pracy z zagranicy oraz z emerytur i rent z zagranicy, z tytułu osobiście wykonywanej działalności, np. literackiej, artystycznej.

21 Wpłata na PFRON za sierpień.

25 Deklaracja i rozliczenie VAT oraz akcyzy.

25 Złożenie informacji podsumowującej (składanej elektronicznie).

30 Przekazanie na wyodrębniony rachunek bankowy ZFŚS drugiej części odpisów i zwiększeń, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy o ZFŚS.

ZMIANY PRAWNE

Dodatkowe zwolnienia w PIT

Ustawą z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw wprowadzone zostaną też zmiany do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 5 ustawy zmieniającej).

Nowelizacja rozszerzy zakres dochodów/przychodów wolnych od podatku – poprzez dodanie do art. 21 ust 1 ustawy o PIT:

- pkt 8a), zgodnie z którym wolny od podatku jest zasiłek macierzyński otrzymany na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- pkt 82a), w myśl którego wolne od PIT są kwoty podwyższenia uposażenia, o których mowa 121a ust. 3a ustawy o Policji, w art. 125a ust. 3a ustawy o Straży Granicznej, w art. 105a ust. 3a ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, w art. 108a ust. 3a ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu, w art. 136a ust. 3a ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, w art. 90 ust. 1ba ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, w art. 96a ust. 3a ustawy o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, w art. 102a ust. 3a ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, w art. 152a ust. 3a ustawy o Służbie Celnej, w art. 60a ust. 3a ustawy o Służbie Więziennej oraz kwoty podwyższenia zasiłku macierzyńskiego, o których mowa w art. 31 ust. 3a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Dodatkowo, na mocy dodanego art. 52f, zwolnieniu od podatku podlegać mają: zasiłek macierzyński przyznany na podstawie art. 20, kwoty podwyższenia uposażenia oraz kwoty podwyższenia zasiłku macierzyńskiego - przyznane na podstawie art. 21 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1217).

Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. ■

Uzupełnisz braki skargi kasacyjnej

Nowelizacja przepisów wymaga, aby odrzucenie z powodu braków skargi kasacyjnej wniesionej w postępowaniu sądowoadministracyjnym poprzedzone było wezwaniem do usunięcia tych braków w wyznaczonym przez sąd 7-dniowym terminie.

Ustawa z dnia 9 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi dotyczy dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 lipca 2014 r. (sygn. akt SK 22/11).

Możliwość uzupełnienia braków skargi kasacyjnej nie będzie dotyczyła wymogu przytoczenia podstaw kasacyjnych oraz ich uzasadnienia, gdyż te elementy konstrukcyjne skargi stanowią o jej istocie i trudno byłoby przyjąć, że w razie ich pominięcia mamy wciąż do czynienia ze skargą kasacyjną. ■

Na korzyść podatnika, czy fiskusa?

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw zakłada m.in., że wątpliwości dotyczące treści przepisów prawa podatkowego będą rozstrzygane na korzyść podatników.

Nowelizacja wprowadza do przepisów Ordynacji podatkowej, wyrażoną *expressis verbis* zasadę, że niedające się usunąć wątpliwości co do treści przepisów prawa podatkowego rozstrzyga się na korzyść podatnika. Rozwiązanie to ma w swym założeniu wzmocnić ochronę praw podatników i pewność obrotu gospo-

> **Od dawna zasada *in dubio pro tributario* obowiązuje, bo jest wywodzona z przepisów Konstytucji RP.**

darczego. Ustawa w tym zakresie wydaje się brzmieć przychylnie dla podatnika, ale **w rzeczywistości nic w jego sytuacji nie zmieni**. Od dawna bowiem taka zasada obowiązuje, bo jest wywodzona z przepisów Konstytucji RP, a i tak urzędnicy zdają się jej nie stosować. Należy zwrócić uwagę, że pracownicy organów podatkowych w swych decyzjach w praktyce nie znajdują żadnych niedających się usunąć wątpliwości co do treści przepisów prawa podatkowego, wszystkie takie wątpliwości samodzielnie usuwają, dokonując odpowiedniej interpretacji, zazwyczaj na korzyść fiskusa.

Nowa ustawa **uchyla przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i ustawy o podatku dochodowym osób prawnych dotyczące kasowego rozliczenia „przeterminowanych" faktur w podatkach dochodowych.** Zgodnie z tymi przepisami (obowiązującymi od 1 stycznia 2013 r.), w przypadku zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kwot wynikających z faktury lub innego dokumentu i nieuregulowania tych kwot w terminie 30 dni od daty upływu terminu płatności, podatnik jest zobowiązany do zmniejszenia kosztów uzyskania przychodów, o kwotę wynikająca z tych dokumentów.

Ustawa zmienia zasady dokonywania kontroli przedsiębiorcy na podstawie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej – w kierunku ich złagodzenia. Zmiany w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej przewidują, że będzie je można przeprowadzać nie tylko w siedzibie firmy lub miejscu wykonywania działalności, ale także w miejscu przechowywania dokumentacji, w tym ksiąg podatkowych. Wprowadza więc możliwość przeprowadzenia kontroli, za zgodą lub na wniosek kontrolowanego, w miejscu przechowywania dokumentacji, innym niż siedziba i miejsce wykonywania działalności kontrolowanego. Nowelizacja wskazuje także, że w przypadku, gdy dokumentacja jest prowadzona bądź przechowywana poza siedzibą kontrolowanego, kontrolowany na żądanie kontrolującego jest obowiązany zapewnić dostęp do dokumentacji w swojej siedzibie albo w miejscu jej prowadzenia lub przechowywania, jeśli udostępnienie jej w siedzibie może w znacznym stopniu utrudnić wykonywanie przez kontrolowanego działalności gospodarczej.

Nowe przepisy wejdą w życie z początkiem przyszłego roku. ■

Stypendia w ramach programu Erasmus+ bez PIT

Minister Finansów zaniechał poboru podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) od dochodów osób fizycznych z tytułu stypendiów na wyjazdy zagraniczne otrzymywanych w ramach programu „Erasmus+", w części przekraczającej dochody zwolnione od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 23a lit. a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

– Tak przewiduje rozporządzenie z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od niektórych dochodów (przychodów) podatników podatku dochodowego od osób fizycznych. Zaniechanie ma zastosowanie **do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.** Rozporządzenie weszło w życie z dniem 15 sierpnia br. ■

ORZECZENIA

Nagrody i premie a koszty

W świetle art. 7 ust. 2 i art. 15 ust. 1 oraz art. 16 ust. 1 pkt 40 i art. 15 ust. 4g ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych nagrody i premie wypłacone pracownikom przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych z dochodu po opodatkowaniu mogą stanowić koszty uzyskania przychodów tego podatnika.

– Taką uchwałę podjął 22 czerwca skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego (sygn. II FPS 3/15). ■

PORADY

Zasady opodatkowania dochodów uzyskiwanych poprzez kontrolowaną spółkę zagraniczną

Z dniem 1 stycznia 2015 r. weszły w życie przepisy przewidujące opodatkowanie przez polskich podatników dochodów uzyskiwanych poprzez zagraniczne spółki kontrolowane (*Controlled Foreign Corporation* – CFC).

Tym samym do polskiego systemu podatkowego wprowadzony został, powszechnie akceptowany na arenie międzynarodowej, mechanizm zwalczania nadużyć podatkowych polegających na wykazywaniu dochodu generowanego z działalności prowadzonej w danym kraju, jako dochodu podmiotów podlegających jurysdykcji podatkowej państw stosujących preferencyjne zasady opodatkowania. Zapobieganie erozji podstawy opodatkowania w przypadku regulacji typu CFC odbywa się poprzez **poddanie opodatkowaniu w danym państwie, jako dochodu przypisanego do podmiotu krajowego, dochodu ustalanego w odniesieniu do zysków, jakie osiągnął jego podmiot zależny, kwalifikowany jako tzw. zagraniczna spółka kontrolowana, będący rezydentem podatkowym państwa stosującego preferencyjne zasady opodatkowania.**

Czytaj całość opracowania MF. ■

AKTUALNOŚCI

Nie daj się zrobić w słupa

Kontrola Skarbowa notuje coraz więcej dramatów osób bezwiednie wciągniętych do zorganizowanej grupy przestępczej wyłudzającej VAT. W całym kraju coraz więcej osób kuszonych jest z pozoru atrakcyjnymi propozycjami. Zazwyczaj kuszeni są ludzie ubodzy, w potrzebie, poszukujący dorywczej lub stałej pracy. Jeden nierozważny krok zdewastował niejedno życie.

Kampania „Nie daj się zrobić w słupa" ma uchronić kolejne tysiące osób przed wplątaniem się w świat przestępców i gigantyczne zobowiązania wobec fiskusa.

Słup to osoba fizyczna lub osoba prawna zarejestrowana jako przedsiębiorca. Firmuje swoim nazwiskiem oszukańcze działanie w celu ukrycia faktycznego inspiratora lub uczestnika.

> **Słup firmuje swoim nazwiskiem oszukańcze działanie w celu ukrycia faktycznego inspiratora lub uczestnika.**

„Coraz częściej organizatorzy grup przestępczych werbują, nieświadome konsekwencji swojego udziału w procederze, osoby bez żadnego doświadczenia w danej branży, które dokonują zarejestrowania działalności gospodarczej na siebie lub stają się udziałowcami spółek prawa handlowego, jak i członkami jednoosobowych zarządów takich spółek" – wyjaśnia wiceminister finansów Agnieszka Królikowska.

Podmioty takie mogą nie mieć świadomości, że są wykorzystywane przez organizatorów przestępstwa, nierzadko bardzo niebezpiecznych ludzi. Celem działania słupa jest wystawienie faktury z VAT na jeden z wielu podmiotów funkcjonujących w przestępczej karuzeli – zorganizowanej grupie przestępczej. Rolą uczestników jest uprawdopodobnienie wiarygodności fakturowanych transakcji, by w efekcie końcowym doprowadzić do wyłudzenia z budżetu państwa podatku, który na wcześniejszym etapie nie został wpłacony. Kwoty wyłudzonego podatku są olbrzymie. ■

Startują centra obsługi

1 września administracja podatkowa uruchamia centra obsługi. To nowe udogodnienie, dzięki któremu podatnicy będą mogli załatwić swoje sprawy nie tylko we własnym urzędzie, ale zrobią to także w wybranych miejscach na terenie całego kraju. Ponadto w centrach, oprócz spraw podatkowych, będzie można złożyć wybrane dokumenty z obszaru ZUS i akcyzy. Także od 1 września mikroprzędsiębiorca w centrach obsługi będzie mógł skorzystać z pomocy asystenta podatnika.

Dotychczas podatnik mógł załatwiać sprawy tylko w swoim urzędzie skarbowym, w zależności od miejsca zamieszkania lub siedziby. Było to szczególnie uciążliwe dla tych, którzy pracują lub studiują z dala od domu. Uzyskanie np. zaświadczenia wymagało nawet kilkusetkilometrowej podróży. Od września wystarczy wizyta w jednym z 50 centrów obsługi. Pracownicy administracji podatkowej będą przyjmować tam podania i deklaracje, wydawać zaświadczenia, informować podatników o ich prawach i obowiązkach.

Centra ułatwią przedsiębiorcom, szczególnie tym najmniejszym, dostęp do usług administracji podatkowej, Służby Celnej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Oprócz spraw realizowanych dotychczas przez urzędy skarbowe, przedsiębiorcy będą mogli m.in.:

- złożyć deklaracje uproszczone z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego AKC-U od samochodów osobowych lub uzyskać potwierdzenie zapłaty akcyzy,
- złożyć dokumenty ubezpieczeniowe (zgłoszeniowe i rozliczeniowe).

W centrach obsługi podatnicy będą mogli także pilotażowo skorzystać z pomocy asystenta podatnika.

Obsługa podatnika rozpoczynającego działalność gospodarczą przez **asystenta podatnika** będzie obejmować przede wszystkim udzielanie informacji w zakresie wypełniania deklaracji podatkowych (także składanych elektronicznie), pomocy i wsparcia w konkretnych sprawach podatnika, przekazywania informacji na temat przepisów prawa podatkowego (a w tym uprawnień przysługujących podatnikom).

Ponadto asystent podatnika będzie udzielał informacji spoza zakresu działania urzędu skarbowego – dotyczących ubezpieczeń społecznych czy też podatku akcyzowego. Czynności wykonywane przez asystenta podatnika nie będą stanowiły doradztwa podatkowego.

Asystent podatnika wyznaczany jest na wniosek podatnika. Asystent będzie realizować swoje zadania przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy od dnia wydania podatnikowi potwierdzenia nadania numeru identyfikacji podatkowej.

Zmiany powyższe wynikają z ustawy o administracji podatkowej. ■

PROJEKTY

Stosowanie zwolnienia dla dywidend

Wprowadzenie kompleksowych zasad pozyskiwania i przekazywania informacji o wypłatach odsetek oraz zwiększenie zakresu wymiany informacji pomiędzy państwami UE, co zmierza do ujawniania ukrywanych dochodów, to najważniejsze założenia przyjętego przez rząd projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Wprowadzenie dodatkowego warunku stosowania zwolnienia dla dywidend ma zapobiegać unikaniu lub uchylaniu się od opodatkowania przez podatników w przypadkach stosowania fikcyjnych uzgodnień, które nie odzwierciedlają rzeczywistości gospodarczej. Projekt przewiduje, że aby zastosować zwolnienie (tj. wypłacić dochód z dywidendy bez pomniejszenia go o zryczałtowany podatek dochodowy) płatnik będzie musiał otrzymać oświadczenie od podmiotu, na rzecz którego wypłacana jest dywidenda. Bez oświadczenia, że w stosunku do tej należności nie stosuje się przepisów wyłączających zwolnienie w przypadku stosowania fikcyjnych uzgodnień,

które nie odzwierciedlają rzeczywistości gospodarczej, podmiot wypłacający dywidendę będzie pobierać podatek. Weryfikacja prawdziwości oświadczenia zostanie sprawdzona podczas kontroli. Jeżeli organ podatkowy wykaże, że złożone przez odbiorcę dywidend płatnikowi oświadczenie jest fałszywe, wówczas określi zobowiązanie podatkowe i odmówi zastosowania zwolnienia od wypłaconych dywidend.

W przypadku dywidend otrzymywanych przez polskich rezydentów z zagranicy weryfikacja będzie się odbywać również w drodze kontroli organów podatkowych. Oświadczenie w tym przypadku nie jest składane, gdyż płatnikiem dochodu jest nierezydent.

Projektowane przepisy zakładają ponadto wyłączenie osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz mikroprzedsiębiorstw z obowiązku sporządzenia dokumentacji pomiędzy podmiotami powiązanymi. Dla pozostałych przedsiębiorców nastąpi zróżnicowanie zakresu wymaganej dokumentacji w zależności od wielkości przedsiębiorcy oraz wielkości transakcji przeprowadzanych z podmiotami powiązanymi (m.in. przewiduje się zmniejszenie zakresu podmiotów powiązanych przez podniesienie progu powiązań kapitałowych z 5 do 25%). Zmiany te zmierzają do zmniejszenia obciążeń administracyjnych.

Proponowane rozwiązania zapewniają dostosowanie krajowych przepisów do trzech dyrektyw, których termin wdrożenia upływa z końcem 2015 r., a także wdrożenie kodeksu postępowania w zakresie dokumentacji cen transakcyjnych. Dostosowanie wymogów dokumentacji pomiędzy podmiotami powiązanymi do standardów międzynarodowych pozwoli na usprawnienie ich kontroli i ograniczenie zjawiska przenoszenia dochodów do innych jurysdykcji podatkowych.

Zgodnie z projektem przepisy mają wejść w życie 31 grudnia 2015 r. i będą miały zastosowanie do dochodów osiągniętych od 1 stycznia 2016 r. Zmiany w zakresie dokumentacji wchodzą w życie od 1 stycznia 2017 r., z wyjątkiem przepisów dotyczących sprawozdań dla podmiotów o przychodach powyżej 750 mln euro, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. ■

WSKAŹNIKI I STAWKI

Wysokość kary porządkowej na 2016 rok

Kara porządkowa w przyszłym roku wyniesie maksymalnie 2.800 zł, czyli tyle samo, ile w bieżącym roku.

– Tak ogłoszono w obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości kwoty wymienionej w art. 262 § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa.

Przypomnijmy, na podstawie ww. przepisu strona, pełnomocnik strony, świadek lub biegły, którzy mimo prawidłowego wezwania organu podatkowego:

1. nie stawili się osobiście bez uzasadnionej przyczyny, mimo że byli do tego zobowiązani, lub
2. bezzasadnie odmówili złożenia wyjaśnień, zeznań, wydania opinii, okazania przedmiotu oględzin lub udziału w innej czynności, lub
3. bez zezwolenia tego organu opuścili miejsce przeprowadzenia czynności przed jej zakończeniem,

– mogą zostać ukarani karą porządkową.

Karą tą może zostać także ukarana osoba, która wyraziła zgodę na powołanie jej na biegłego. Od 1 stycznia 2009 r. karą porządkową nie może zostać ukarana osoba, która odmówiła wyjawienia rzeczy lub praw majątkowych, mogących być przedmiotem hipoteki przymusowej lub zastawu skarbowego.

Kary porządkowej nie stosuje się w przypadku przesłuchania strony w trybie art. 199 Ordynacji podatkowej. Karę porządkową nakłada się w formie postanowienia, na które służy zażalenie. Termin płatności kary porządkowej wynosi 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o jej wymierzeniu. Organ po-

datkowy, który nałożył karę porządkową, może, na wniosek ukaranego, złożony w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o nałożeniu kary porządkowej, uznać za usprawiedliwione niestawiennictwo lub niewykonanie innych obowiązków i uchylić postanowienie nakładające karę. ■

Wysokość zastawu skarbowego na 2016 rok

Wysokość zastawu skarbowego w przyszłym roku wyniesie 12.400 zł, czyli tyle samo, ile w bieżącym roku.

– Tak ogłoszono w obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości kwoty wymienionej w art. 41 § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa.

Na podstawie tegoż przepisu Skarbowi Państwa i jednostkom samorządu terytorialnego z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej (tj. powstających z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość zobowiązania), a także z tytułu zaległości podatkowych stanowiących ich dochód oraz odsetek za zwłokę od tych zaległości przysługuje zastaw skarbowy na wszystkich będących własnością podatnika oraz stanowiących współwłasność łączną podatnika i jego małżonka rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, jeżeli wartość poszczególnych rzeczy lub praw wynosi w dniu ustanowienia zastawu co najmniej ww. 12.400 zł (w 2015 r. i 2016 r.).

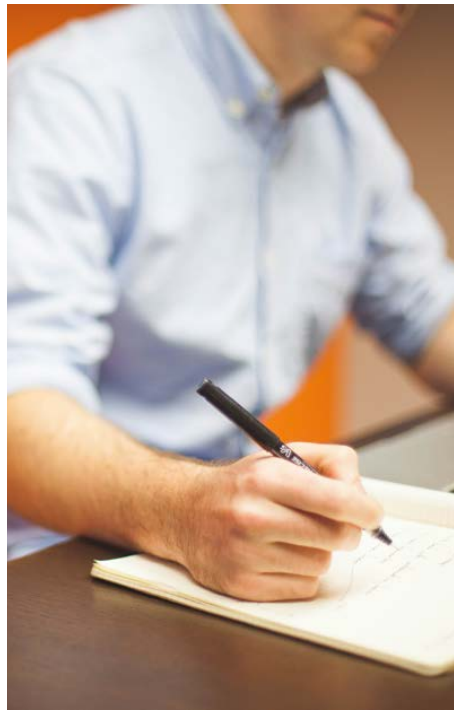
Zastawem skarbowym nie mogą być obciążone rzeczy lub prawa majątkowe niepodlegające egzekucji oraz mogące być przedmiotem hipoteki.

Powyższe zasady stosuje się odpowiednio do należności przypadających od płatników lub inkasentów, następców prawnych oraz osób trzecich odpowiadających za zaległości podatkowe. ■

ODPOWIEDZI

Uzupełnienie kaucji gwarancyjnej

Do kiedy podmioty dokonujące dostaw paliw, które przed 1 lipca 2015 r. złożyły kaucję gwarancyjną, i kaucja ta została przyjęta przed tym dniem, mają obowiązek dostosować się do nowej wysokości minimalnej kaucji gwarancyjnej (1 mln zł)?

Z dniem 1 lipca 2015 r. weszły w życie istotne zmiany w ustawie o VAT wprowadzone przez ustawę z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo zamówień publicznych. M.in. podwyższono minimalną wysokość kaucji gwarancyjnej dla podmiotów dostarczających paliwa. Dawniej kaucja gwarancyjna powinna odpowiadać co najmniej 1/5 podatku należnego od przewidywanej przez podmiot w danym miesiącu wartości sprzedaży towarów wrażliwych. Kaucja gwarancyjna nie mogła być jednak niższa niż 200 tys. zł.

Nowelizacja podwyższyła wysokość minimalnej kaucji gwarancyjnej, jaką powinni wnieść podatnicy dokonujący dostaw paliw, aby zostać wpisani do wykazu (lub pozostawać nadal w wykazie) – z 200 tys. zł do 1 mln zł (art. 105b ust. 2 ustawy o VAT).

W celu wyliczenia prawidłowej wysokości kaucji gwarancyjnej podatnik powinien uwzględnić wartość przewidywanej w danym miesiącu sprzedaży paliwa (w tym również na stacjach paliw bądź stacjach gazu płynnego, do standardowych zbiorników pojazdów używanych przez podatników nabywających paliwa,

do napędu tych pojazdów) oraz innych towarów z załącznika nr 13, jeżeli będzie dokonywał ich sprzedaży. Przy kalkulacji wartości sprzedaży za dany miesiąc podatnik winien uwzględnić zaliczki otrzymane na poczet przewidzianych do realizacji w tym miesiącu dostaw towarów wymienionych w załączniku nr 13 do ustawy (w wartości sprzedaży za dany miesiąc nie uwzględnia się zaliczek otrzymanych na poczet dostaw, które będą zrealizowane w następnych miesiącach). Podatnicy, którzy poza dostawą paliw sprzedają inne towary wrażliwe (np. wymienione w załączniku nr 13 wyroby stalowe), są też obowiązani do wniesienia kaucji minimalnej w wysokości 1 mln zł.

> **Nowelizacja podwyższyła wysokość minimalnej kaucji gwarancyjnej, jaką powinni wnieść podatnicy dokonujący dostaw paliw, aby zostać wpisani do wykazu (lub pozostawać nadal w wykazie) – z 200 tys. zł do 1 mln zł.**

Zgodnie z przepisem przejściowym nowelizacji podmioty dokonujące dostaw paliw, które przed 1 lipca 2015 r. złożyły kaucję gwarancyjną, i kaucja ta została przyjęta przed tym dniem, mają obowiązek dostosować się do nowej wysokości minimalnej kaucji gwarancyjnej (1 mln zł) najpóźniej **do 30 września 2015 r.** Do dnia podwyższenia kaucji minimalnej do wymaganej wysokości 1 mln zł, nie później jednak niż do 30 września 2015 r., podmioty te pozostają w wykazie na zasadach dotychczasowych (w tym okresie wysokość minimalnej kaucji gwarancyjnej nadal wynosi dla nich 200 tys. zł). W przypadku niedokonania do 30 września 2015 r. podwyższenia kaucji gwarancyjnej do wysokości 1 mln zł, podmiot dokonujący dostaw paliw zostanie usunięty z wykazu następnego dnia roboczego (tj. 1 października br.) przez naczelnika urzędu skarbowego. Naczelnik urzędu skarbowego powinien w takim przypadku wydać postanowienie, na które służy zażalenie. Kaucja będzie podlegała zwrotowi na wniosek tego podmiotu na ogólnych zasadach przewidzianych dla zwrotu kaucji (zob. art. 11 ust. 1 i 2 ustawy zmieniającej, art. 105c ust. 5 pkt 2 lit. b i ust. 7 ustawy o VAT).

Wskazana nowelizacja z dniem 1 lipca 2015 r. podwyższyła także wysokość tzw. maksymalnej kaucji gwarancyjnej dla podatników dokonujących dostaw paliw – z 3 mln zł do 10 mln zł.

Czytaj więcej w opracowaniach MF nt.:

- *zmian w zakresie podatku od towarów i usług wprowadzonych 1 lipca 2015 r. (w tym dotyczących kaucji gwarancyjnej);*
- *zmian w zakresie mechanizmu odwróconego obciążenia VAT.* ■

ZMIANY PRAWNE

Pożyczki dla poszkodowanych

Efektywny dostęp do pożyczek dla przedsiębiorców, których firmy ucierpiały w wyniku powodzi – to główny cel nowelizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz ustawy o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z 2010 r. Obowiązuje ona od 6 sierpnia br.

Nowelizacja doprecyzowuje dotychczas obowiązujące przepisy. Na mocy ustawy z 18 listopada 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, przedsiębiorca poszkodowany w wyniku powodzi zyskał **możliwość otrzymania pożyczki na usunięcie szkód majątkowych w firmie.**

Najnowsze zmiany dotyczą zaś m.in. zasad spłaty i zwrotu kwoty pożyczki oraz rozliczania niewykorzystanych środków. Zgodnie z nowelizacją oszacowania szkód poniesionych przez przedsiębiorców będą mogli dokonywać: specjalna komisja funduszu pożyczkowego, rzeczoznawca lub ubezpieczyciel. Przedsiębiorca będzie musiał dołączyć do wniosku dokumentację, na podstawie której szkody zostały oszacowane.

Nowelizacja przewiduje również m.in. **odejście od zabezpieczenia pożyczki wekslem *in blanco*.**

Ponadto, w myśl nowych przepisów pożyczka będzie mogła nadal być wykorzystywana jedynie na usuwanie szkód po powodzi, ale można będzie (na wniosek) dokonywać przesunięć środków finansowych między różnymi kategoriami wydatków. Przedsiębiorca, który pożyczki lub jej części nie wykorzysta, będzie zobowiązany do jej zwrotu.

Nowelizacja daje jednak **możliwość zmiany harmonogramu spłaty pożyczki np. z powodu choroby lub trudnej sytuacji finansowej właściciela firmy. Zgodnie z ustawą fundusz pożyczkowy będzie mógł także umorzyć część lub całość pożyczki z przyczyn niezależnych od dłużnika, m.in. jego śmierci.** ■

Ułatwienia w rachunkowości

Ustawa z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw ma na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek.

Nowelizacja wprowadza szereg ułatwień w prowadzeniu działalności gospodarczej, w szczególności poprzez stworzenie możliwości sporządzenia uproszczonego sprawozdania finansowego przez tzw. jednostki małe (zdefiniowane w ustawie) oraz stosowania uproszczonych zasad rachunkowości dla szerszego niż dotychczas katalogu jednostek, w zakresie ewidencji umów leasingu, ujmowania odroczonego podatku dochodowego oraz wyceny instrumentów finansowych.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia. Wyjątkiem będą przepisy umożliwiające organizacjom pozarządowym prowadzenie uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów. Wejdą one w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. ■

AKTUALNOŚCI

Nowe procedury UOKiK

Od 1 września UOKiK będzie przedstawiał przedsiębiorcom uzasadnienie zarzutów i powoła wewnętrzny komitet ewaluacyjny.

Te nowe procedury realizują jeden z kluczowych elementów misji UOKiK, jakim jest zapewnienie w postępowaniach przed Prezesem Urzędu sprawiedliwości proceduralnej, w tym prawa do obrony.

Uzasadnienie zarzutów będzie przedstawiane przedsiębiorcy, gdy UOKiK zakończy etap gromadzenia materiału dowodowego. Dokument ten zawierać będzie uzasadnienie faktyczne i prawne stawianych zarzutów, wraz ze wskazaniem dowodów, w oparciu o które dokonano ustaleń, tak aby strona miała możliwość ustosunkowania się do nich przed wydaniem decyzji.

Wprowadzenie **wewnętrznego komitetu ewaluacyjnego** zapewni mechanizm oceny spójności oraz jakości postępowań i decyzji z polityką i priorytetami UOKiK. Do zadań komitetu będzie należała ewaluacja procesu decyzyjnego na każdym jego etapie – od wszczęcia do zakończenia postępowania. W skład komitetu wejdą przedstawiciele kierownictwa UOKiK, departamentów i delegatur.

UOKiK opracował szereg wyjaśnień i wytycznych dotyczących egzekwowania prawa konkurencji. Należą do nich:

- Wytyczne w sprawie kontaktów z przedsiębiorcami,
- Kontakt z UOKiK w trakcie kontroli koncentracji,
- Zasady informowania o wynikach badań rynku i
- Wyjaśnienia w sprawie kryteriów i procedury zgłaszania zamiaru koncentracji Prezesowi UOKiK. ■

Pół roku ustawy o prawach konsumenta

Mija pół roku od wejścia w życie ustawy o prawach konsumenta i zmian w Kodeksie cywilnym. Zmieniły się zasady zakupów w sklepach tradycyjnych, w Internecie i na pokazach, a także składania reklamacji. UOKiK sprawdzi, czy przedsiębiorcy dostosowali swoją działalność do nowych przepisów.

Ustawa o prawach konsumenta obowiązuje od 25 grudnia 2014 r. Najważniejsze zmiany to wydłużenie **z 10 do 14 dni** prawa do odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorcy lub na odległość, wymóg uzyskania od konsumenta wyraźnej **zgody na wszelkie dodatkowe płatności**, nowa procedura **reklamacji**.

Ich wejście w życie poprzedziło sześciomiesięczne *vacatio legis* – czas przeznaczony na dostosowanie się przedsiębiorców do nowych przepisów. UOKiK przeprowadził w tym czasie szeroko zakrojoną kampanię edukacyjną. Mija rok od ogłoszenia ustawy i pół roku jej obowiązywania. Jak w praktyce wygląda **stosowanie nowych przepisów przez przedsiębiorców? Na początku 2016 r. Urząd planuje przeprowadzić kompleksowe kontrole**. Jednocześnie stale monitoruje płynące od konsumentów sygnały dotyczące naruszania ich praw.

Utrudnianie odstąpienia od umowy – stara praktyka

Niektóre z niedozwolonych praktyk, na które skarżą się konsumenci, występowały na rynku jeszcze przed zmianą prawa, inne polegają na niewywiązywaniu się z obowiązków, jakie pojawiły się wraz z nową ustawą.

Do pierwszej grupy należy zaliczyć **utrudnianie odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorcy lub na odległość**. Podobnie jak przed 25 grudnia 2014 r.,

częstym naruszeniem pozostaje nieudzielanie konsumentom informacji o prawie do odstąpienia od umowy, nieudostępnianie formularza ułatwiającego realizację tego uprawnienia, a także nieuznawanie oświadczeń o odstąpieniu od umowy i niezwracanie kosztów dostarczenia przesyłki. Zgodnie z prawem, gdy konsument odstąpił od umowy, przedsiębiorca powinien zwrócić mu koszt dostawy, natomiast koszt odesłania zakupów ponosi już konsument.

Dodatkowe opłaty

Jak wynika ze skarg, które płyną do Urzędu, przedsiębiorcy zawierający z konsumentami umowy na odległość **często nie realizują obowiązku uzyskania zgody na rozpoczęcie wykonywania usługi przed upływem 14 dni**. Zgoda na rozpoczęcie świadczenia usług

w okresie odstąpienia ma znaczenie dla późniejszego ewentualnego rozliczenia się za świadczone usługi, dlatego zgodnie z prawem powinna być ona wyraźna i zachowana na trwałym nośniku.

> **Ustawa o prawach konsumenta m.in. wydłużyła z 10 do 14 dni prawo do odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorcy.**

Niektórzy przedsiębiorcy telekomunikacyjni **nie spełniają także obowiązku uzyskania od konsumentów zgody na każdą dodatkową płatność**. Dochodzi do tego najczęściej przy dołączaniu do usługi głównej pakietu świadczeń dodatkowych. Sprzedawcy nie informują o ich łącznej cenie i wymagają od klientów późniejszego kontaktu w celu dezaktywowania usługi dodatkowej. **Zgodnie w prawem takie działanie upoważnia konsumentów do uzyskania zwrotu pobranych płatności dodatkowych**.

Zgoda konsumenta na kontakt w celach marketingowych

Do UOKiK docierają także sygnały w sprawie telefonicznych działań marketingowych przedsiębiorców zajmujących się sprzedażą na pokazach. Z doniesień wynika, **że konsumenci, którzy nie wyrazili uprzedniej zgody na kontakt telefoniczny w celu marketingu bezpośredniego, otrzymują telefoniczne zaproszenia** na prezentacje (m.in. naczyń do gotowania). Tymczasem, zgodnie z prawem, przedsiębiorca może kontaktować się telefonicznie z konsumentem w celu marketingu bezpośredniego, ale musi uzyskać wcześniej na to jego zgodę.

Współpraca z organami ścigania

Urząd otrzymuje także skargi na nieuczciwych sprzedawców działających w Internecie. Gdy dochodzi do sytuacji, w których konsumenci nie otrzymują zamówionego towaru ani zwrotu pieniędzy, pomimo skutecznego odstąpienia od umowy, UOKiK podejmuje **współpracę z organami ścigania w ramach sieci ochrony konkurencji i konsumentów**.

Działania Urzędu

Na początku 2016 r. UOKiK sprawdzi, czy przedsiębiorcy dostosowali się do nowych przepisów. Odpowiedzią na stwierdzone naruszenia będą postępowania administracyjne w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W toku takich postępowań Urząd może nakazać zaniechanie niedozwolonej praktyki oraz nałożyć karę do 10% obrotu. W uzasadnionych przypadkach Urząd może też wystąpić do przedsiębiorców o dobrowolne zaniechanie niedozwolonych praktyk. ■

„Program Rozwoju Turystyki do 2020 roku”

18 sierpnia 2015 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Turystyki do 2020 roku”.

Jest to dokument wykonawczy do „Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”. Wszystkie przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu służyć będą realizacji wizji turystyki, jako:

- nowoczesnej i otwartej gospodarki turystycznej, opartej na inteligentnych specjalizacjach turystycznych w polskich regionach,
- jednego z kluczowych sektorów rozwoju polskich regionów i kraju,
- wzmacniającego konkurencyjność kraju w Unii Europejskiej. ■

Rząd za członkostwem Polski w AIIB

Rada Ministrów wyraziła zgodę na podpisanie przez Polskę umowy o utworzeniu Azjatyckiego Banku Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB). Jej ratyfikacja będzie formalnym warunkiem uzyskania przez Polskę członkostwa w tej nowotworzonej międzynarodowej instytucji finansowej. Członkostwo w AIIB wzmocni współpracę gospodarczą i polityczną Polski z Azją oraz stworzy nowe możliwości biznesowe dla polskich przedsiębiorstw.

Polska jako udziałowiec AIIB będzie brała udział w jego zarządzaniu i decyzjach podejmowanych przez organy Banku, będzie mogła wpływać na jego bieżące i strategiczne działania. Członkostwo w AIIB będzie elementem budowy sprzyjającego klimatu politycznego w stosunkach z Azją, służącego realizacji celów gospodarczych w średnim i długim okresie.

Dalszy rozwój polskiej gospodarki i jej modernizacja wymaga podnoszenia konkurencyjności polskich podmiotów, zarówno poprzez zwiększanie ich efektywności i innowacyjności, jak i wspieranie ich obecności na światowych rynkach. Jedną z dróg realizacji tego celu może być udział polskich producentów i usługodawców w realizacji projektów finansowanych przez AIIB (jak również przez inne międzynarodowe instytucje finansowe, których Polska jest członkiem – Bank Światowy, Europejski Bank Inwestycyjny czy Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju). Udział Polski w AIIB może ułatwiać dostęp do procedur przetargowych mających na celu wyłonienie wykonawców i dostawców ww. projektów jak również zapewniać dostęp do informacji o tego typu możliwościach.

Współfinansowanie przez Bank projektów inwestycyjnych realizowanych z udziałem polskich podmiotów, nawet w niewielkim zakresie, w tym jako podwykonawców, zdecydowanie poprawia bezpieczeństwo finansowe takich projektów, gdyż Bank dodatkowo sprawdza wiarygodność kontrahentów i przesłanki ekonomiczne całego przedsięwzięcia. Jest to szczególnie ważne dla tych polskich podmiotów, które dopiero budują lub planują swoje relacje z partnerami z rynku azjatyckiego.

W kontekście rosnącego znaczenia inicjatywy „Jeden Pas i Jeden Szlak”, Polska może odgrywać w tym przedsięwzięciu istotną rolę, jako pierwszy kraj UE na trasie rewitalizowanego Jedwabnego Szlaku. Rozwój bezpośrednich połączeń morskich i kolejowych (a w perspektywie również drogowych) pomiędzy Azją a Unią Europejską ma stać się jednym z obszarów zaangażowania nowego Banku. Projekty w tym obszarze mogą stwarzać dla polskich przedsiębiorców szansę na rozpoczęcie nowej lub poszerzenie dotychczasowej działalności.

Teraz zostanie wystawione pełnomocnictwo dla Ambasadora RP w Pekinie do podpisania – do 31 grudnia br. – umowy. ■

WSKAŹNIKI I STAWKI

Pomoc dla rolników dotkniętych suszą

Rada Ministrów przyjęła rozwiązania, które pomogą rolnikom w walce z suszą. Rząd przeznaczy na ten cel 488 mln zł.

Do końca września potrwa szacowanie strat związanych z suszą. „Dziś już mamy ponad 100 tys. gospodarstw dotkniętych suszą, w których stwierdzono straty lub pracują komisje je szacujące" – podkreślił minister rolnictwa Marek Sawicki.

Kto może liczyć na pomoc i jakie są kwoty wsparcia

Minister Sawicki zapowiedział, że **wartość rządowej pomocy na hektar wyniesie dla ubezpieczonych rolników 400 zł. Nieubezpieczeni zaś mogą liczyć na wsparcie w wysokości 200 zł na hektar. W przypadku właścicieli sadów i krzewów pomoc wyniesie odpowiednio 800 zł na hektar dla ubezpieczonych i 400 zł na hektar dla nieubezpieczonych. Wsparcie otrzymają gospodarstwa, w których straty oszacowane przez komisje przekraczają 30%.**

Do 30 września wnioski w sprawie pomocy w związku z suszą

Poszkodowani przez suszę rolnicy mogą składać wnioski w sprawie pomocy do końca września, a wypłaty ruszą od 10 października br. szef resortu rolnictwa uznał, że nie ma podstaw, by ogłaszać stan klęski żywiołowej z powodu suszy. „Nie mamy problemu zaopatrzenia w żywność ani sklepów, ani osób fizycznych, więc tego typu utrudnienia nie występują" – tłumaczył minister Sawicki. ■

PORADY

Produkt niebezpieczny? Przedsiębiorco, powiadom UOKiK

Motocykl, którego silnik może samoczynnie wyłączyć się podczas jazdy, meble ogrodowe, których oparcia mogą pęknąć – to przykłady produktów niebezpiecznych, o których przedsiębiorcy powinni informować UOKiK. Za niedopełnienie tego obowiązku grozi kara pieniężna.

Przedsiębiorca, który uzyskał informację, że produkt wprowadzony przez niego na rynek nie jest bezpieczny dla użytkowników, powinien niezwłocznie powiadomić o tym Prezesa UOKiK oraz podjąć działania naprawcze, które mają zapobiec zagrożeniu. Zazwyczaj oznacza to powiadomienie konsumentów i umożliwienie im zwrotu produktu lub bezpłatną naprawę eliminującą usterkę.

W ubiegłym roku do Urzędu wpłynęło 116 takich powiadomień, czyli o 30% więcej niż w 2013 r. (89). Natomiast w pierwszej połowie tego roku zgłoszeń było 68. Zdecydowanie najwięcej powiadomień dotyczy pojazdów mechanicznych (2014 r. – 95, 2013 r. – 62). Pozostałe odnoszą się najczęściej do artykułów dla dzieci i sprzętu elektrycznego.

O produktach niebezpiecznych informować powinni ich producenci (lub ich przedstawiciele Unii Europejskiej) oraz dystrybutorzy lub importerzy. Dokonanie zgłoszenia ułatwia formularz dostępny na stronie internetowej UOKiK. Powiadomienie powinno zawierać m.in. opis zagrożeń dla bezpieczeństwa użytkowników oraz informację o działaniach naprawczych, jakie zostały podjęte (np. wycofanie ze sprzedaży i umożliwienie dokonania zwrotu produk-

tu, akcja serwisowa). **Za niedopełnienie obowiązku poinformowania o produkcie niebezpiecznym Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę karę w wysokości do 100 tys. zł.**

Działania naprawcze są monitorowane przez UOKiK, który w razie potrzeby może nakazać przedsiębiorcy podjęcie dodatkowych środków zapobiegawczych. Ponadto informacje o powiadomieniach są na bieżąco publikowane w serwisie internetowym UOKiK.

Więcej informacji dla przedsiębiorców na temat procedury dokonywania zgłoszenia – w Przewodniku dla przedsiębiorców. ■

PROJEKTY

Nowelizacja ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Konsumenci, szczególnie na rynku usług finansowych, są niedostatecznie chronieni. Tę sytuację ma poprawić nowelizacja ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, która została już przyjęta przez Sejm.

Nowe przepisy odpowiadają na problemy konsumentów na różnych rynkach i są wynikiem analiz, które wykazały przede wszystkim, że konsumenci na rynku usług finansowych są niedostatecznie chronieni – np. oferowane im produkty są niedostosowane do ich potrzeb, oraz że system eliminowania niedozwolonych postanowień wzorców umów jest nieefektywny.

Ustawa przewiduje 6-miesięczne *vacatio legis*. Pozwoli to wszystkim uczestnikom rynku na dokładne zapoznanie się z regulacjami.

Najważniejsze zmiany przewidziane w nowelizacji:

- **Zabronione będzie proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają ich potrzebom lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru**. Celem tego rozwiązania jest nakłonienie przedsiębiorców do analizowania, czy dana usługa rzeczywiście odpowiada potrzebom konsumentów.
- **Decyzje tymczasowe** – na wzór postępowań w sprawie praktyk ograniczających konkurencję – szybka reakcja na praktyki zagrażające zbiorowym interesom konsumentów. Jeszcze w toku postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów decyzja tymczasowa zobowiąże przedsiębiorcę do zaniechania określonych działań. Pozwoli zapobiec uprawdopodobnionym zagrożeniom.
  - Decyzja tymczasowa będzie wydawana na czas nie dłuższy niż do wydania decyzji kończącej postępowanie w sprawie.
  - Przyspieszony tryb odwołań: przedsiębiorca będzie miał możliwość złożenia odwołania od decyzji tymczasowej. W takiej sytuacji UOKiK przekaże akta sprawy do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK) nie później niż w ciągu 10 dni od dnia otrzymania odwołania, a ten będzie miał 2 miesiące na rozpatrzenie odwołania od dnia jego przekazania przez Prezesa UOKiK.

- **Wprowadzenie instytucji *tajemniczego klienta***, która pozwoli na uzyskanie dowodów w postępowaniu w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.
  - UOKiK będzie mógł skorzystać z tego rozwiązania tylko za zgodą sądu.
  - Instrument ten pozwoli na zweryfikowanie informacji przekazywanych na etapie przedkontraktowym.
  - UOKiK nie będzie stosował prowokacji, a jedynie będzie mógł sprawdzić sposób oferowania produktu lub usługi, a także procedurę zawierania umowy.
  - Instytucja *tajemniczego klienta* będzie miała zastosowanie do wszelkich praktyk, które mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów.
- **Możliwość wyrażenia poglądu istotnego w sprawie** – UOKiK będzie mógł wyrazić swój pogląd w indywidualnej sprawie przed sądem powszechnym, jeśli przemawia za tym interes publiczny. Pozwoli to Prezesowi UOKiK dzielić się z sądami wiedzą i dorobkiem orzeczniczym z zakresu prawa ochrony konkurencji i konsumentów, co umożliwi sądowi wszechstronne rozpoznanie sprawy.
- **Możliwość publikowania bezpłatnych komunikatów i ostrzeżeń w publicznym radiu i telewizji** – dzięki temu będzie możliwe szybkie i skuteczne ostrzeganie konsumentów o zachowaniach lub zjawiskach, które istotnie zagrażają ich interesom.

- **Nowy model kontroli postanowień wzorców umów** – to Prezes UOKiK w decyzji administracyjnej będzie rozstrzygał o niedozwolonym charakterze postanowienia wzorca umowy i zakazywał jego dalszego wykorzystywania.
  - Prezes UOKiK będzie mógł określić środki usunięcia skutków naruszenia zakazu stosowania postanowień niedozwolonych - np. poinformowanie konsumentów będących stronami umów o uznaniu klauzuli za niedozwoloną.
  - Decyzje UOKiK uznające postanowienie za niedozwolone będą mieć skutek tylko w stosunku do przedsiębiorcy, który je stosuje oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.
  - Postępowanie będzie wszczynane z urzędu lub z inicjatywy konsumentów, rzeczników konsumentów, Rzecznika Ubezpieczonych oraz organizacji konsumenckich, którzy uzyskają status zawiadamiającego.
  - Większą skuteczność eliminacji klauzul z wzorców umów zapewni możliwość nakładania przez UOKiK kar za stosowanie postanowień niedozwolonych – do 10 proc. obrotu.
  - Przedsiębiorca będzie miał także możliwość uniknięcia kary jeśli sam zobowiąże się do zmiany praktyk.
  - Przedsiębiorca będzie miał możliwość złożenia odwołania od decyzji stwierdzającej stosowanie niedozwolonych klauzul do SOKiK.
  - Kontrola incydentalna, czyli indywidualne dochodzenie praw przez konsumenta w związku ze stosowaniem klauzuli, będzie nadal sprawowana przez sądy cywilne.
  - Decyzje UOKiK będą publikowane na stronie Urzędu.
  - Dotychczasowy charakter rejestru klauzul niedozwolonych zostanie utrzymany przez wskazany w ustawie czas. ■

ZMIANY PRAWNE

Zmiany w pomocy społecznej

Ustawa o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw ma na celu m.in. poprawę warunków wykonywania obowiązków służbowych przez pracowników socjalnych.

Dla zwiększenia bezpieczeństwa pracowników socjalnych, będą oni mogli świadczyć pracę socjalną w środowisku przy udziale drugiego pracownika socjalnego, a w sytuacjach trudnych, korzystać z asysty Policji.

> **Nowelizacja wprowadza wiele rozwiązań poprawiających jakość i dostępność do usług pomocy społecznej.**

Określono także szczegółowo zasady dotyczące superwizji pracy socjalnej. Wprowadzono m.in. minimalne wymagania dla podmiotów, które mogą ubiegać się o prowadzenie szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej oraz warunki, które muszą spełniać osoby przystępujące do szkolenia dla przyszłych superwizorów pracy socjalnej.

Znowelizowana ustawa wprowadza wiele rozwiązań poprawiających jakość i dostępność do usług pomocy społecznej, ale również porządkuje i doprecyzowuje obowiązujące przepisy prawa.

Nowelizacja **wprowadza korzystne zmiany dotyczące odpłatności za usługi świadczone przez środowiskowe domy samopomocy**. Modyfikuje również sposób ustalania wysokości dotacji dla tych jednostek. Dzięki nowym rozwiązaniom znikną dysproporcje w zakresie obliczania średniej miesięcznej kwoty dotacji na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy, które występują pomiędzy województwami, co niewątpliwie przyczyni się do podniesienia jakości usług w nich świadczonych.

Ponadto, zgodnie ze zmienionymi regulacjami, **samorządy gminne, obok powiatów, będą miały możliwość prowadzenia klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Zwiększy to ofertę i ułatwi korzystanie z tej formy wsparcia.

Przepisy zmienionej ustawy w sposób znaczący prowadzą również do **podwyższenia standardów usług świadczonych dla osób bezdomnych**. Określono **3 typy placówek**, w których osoby te mogą znaleźć schronienie, tj.: noclegownie, schroniska dla bezdomnych oraz ogrzewalnie. Doprecyzowano też zasady kierowania do nich oraz standardy, jakie mają spełniać.

W odpowiedzi na postulaty osób zobowiązanych do wnoszenia odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, wprowadzono przepis eliminujący konieczność takiego zobowiązania w przypadku dorosłych dzieci, którymi rodzice – obecni mieszkańcy domów pomocy społecznej – nigdy się nie opiekowali i byli pozbawieni praw rodzicielskich. ■

Internetowy wniosek i decyzja

Ułatwienia przy składaniu wniosków i przyznawaniu świadczeń, krótszy czas wydania decyzji oraz dokładniejsze weryfikowanie uprawnień – to najważniejsze zmiany, jakie wprowadza nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych i innych ustaw.

Dzięki zmianom **przyznawanie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ubieganie się o Kartę Dużej Rodziny, będzie mogło odbywać się internetowo.**

Wszystkie dokumenty, które należy dołączyć do wniosku o przyznanie świadczeń rodzinnych lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego, będą mogły być złożone przez Internet – chodzi o takie, których obieg możliwy jest w postaci elektronicznej, a których uwierzytelnienie możliwe jest na poziomie osoby wysyłającej. Także decyzję będzie można otrzymać elektronicznie. Uwierzytelnienie składanych wniosków i załączanych dokumentów będzie się odbywać za pomocą bezpiecznego podpisu elektronicznego lub podpisu potwierdzanego profilem zaufanym ePUAP. Po zmianach cały proces ubiegania się o świadczenia rodzinne oraz o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, obok tradycyjnej drogi „papierowej", będzie mógł być realizowany – jeśli osoba ubiegająca się taką drogę wybierze – także przez Internet.

Dodatkowo osoby ubiegające się o świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie będą musiały uzyskiwać z innych instytucji szeregu zaświadczeń koniecznych do przyznania świadczeń. Niezbędne dane będzie samodzielnie uzyskiwał urząd przyznający świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dotyczy to przede wszystkim zaświadczeń o dochodach z urzędu skarbowego, zaświadczeń z ZUS, orzeczeń potwierdzających niepełnosprawności wydanych przez powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Dostęp do danych gromadzonych w rejestrach prowadzonych przez ministra pracy i polityki społecznej będą mieli m.in.: wójt, burmistrz, prezydent miasta, marszałek województwa, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, powiatowe i wojewódzkie zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności.

Rozszerzono listę podmiotów, od których ośrodek pomocy społecznej będzie mógł otrzymywać informacje konieczne przy podjęciu decyzji o przyznaniu i wysokości świadczeń z pomocy społecznej. Skróci to czas postępowań o przyznanie świadczeń i ich weryfikacji.

Zmiana w ustawie o Karcie Dużej Rodziny umożliwi składanie wniosku o karty drogą elektroniczną, podobnie, jak wniosku o przyznanie świadczenia rodzinnego czy świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2016 roku. ■

Trzecia ustawa deregulacyjna

Ustawa o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów przewiduje otwarcie 100 zawodów poprzez ograniczenie lub likwidację obecnych wymogów (np. certyfikatów, licencji).

Nowe przepisy dotyczą profesji związanych m.in. z ochroną przeciwpożarową (np. inżynier pożarnictwa), rynkiem kapitałowym i towarowym oraz rzeczoznawstwem w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Tzw. trzecia transza deregulacji obejmie też zawody rzecznika patentowego, tłumacza przysięgłego, muzealnika, profesje z dziedziny konserwacji zabytków, a także zawody geologiczne i górnicze.

Wśród przyjętych ułatwień są m.in. takie zmiany jak: ograniczenie praktyk zawodowych, umożliwienie samokształcenia, obniżenie opłat za egzaminy zawodowe, zniesienie niektórych biurokratycznych obowiązków oraz uelastycznienie warunków zatrudnienia.

Rozwiązania zwiększające dostęp do zawodów regulowanych mają spowodować wzrost konkurencji, a w efekcie obniżkę cen, wyższą jakość i większą dostępność usług. Deregulacja ma też zmniejszyć obciążenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz przynieść nowe miejsca pracy. Z regulowanym dostępem do zawodów wiążą się negatywne konsekwencje dla rynku pracy i konsumentów. Bariery w dostępie do zawodu ograniczają liczbę osób go wykonujących, czyli zmniejszają

konkurencję między nimi. Efektem takiej sytuacji jest zmniejszenie presji na obniżanie cen i ograniczenie innowacyjności.

Po wejściu w życie trzeciej ustawy deregulacyjnej liczba zawodów objętych deregulacją wyniesie w sumie 247. W dotychczasowych dwóch transzach zderegulowano: w 2013 r. – 51 profesji, a w 2014 r. ułatwiono dostęp do kolejnych 96 zawodów. ■

Zmiany w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Uproszczenie procedur administracyjnych i skuteczniejsze odzyskiwanie od dłużników alimentacyjnych należności budżetu państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego – takie zmiany zakłada nowelizacja ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Zmiany dotyczą wypłacanych ze środków budżetu państwa świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o które mogą się starać osoby, które nie mogą wyegzekwować zasądzonych na dzieci alimentów. Świadczenia te uzależnione są od kryterium dochodowego, które obecnie wynosi 725 zł netto na osobę w rodzinie.

Świadczenia te wypłaca ze środków budżetu państwa gmina, ale dłużnik zobowiązany jest je zwrócić.

Najważniejsza zmiana dotyczy sposobu odzyskiwania od dłużników alimentacyjnych należności budżetu państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego. Obecnie są one odzyskiwane w praktyce dwutorowo: przede wszystkim przez naczelników urzędów skarbowych (w trybie egzekucji administracyjnej) i przez komorników sądowych (w ramach egzekucji sądowej alimentów). Teraz należności budżetu państwa będą egzekwowane w drodze egzekucji sądowej.

Skuteczność egzekucji sądowej opisanych należności budżetu państwa, jest zdecydowanie wyższa – w wielu przypadkach, kwoty odzyskiwane przez komornika sądowego przewyższają kilkakrotnie kwoty odzyskane w drodze kosztownej i czasochłonnej egzekucji administracyjnej.

Zmieniono także sposób podziału na gminy środków z odzyskanych od dłużników alimentacyjnych należności budżetu państwa. Dotychczas – w przypadku odzyskania należności – 20 proc. tej kwoty stanowiło dochód własny gminy właściwej dla dłużnika, kolejne 20 proc. – dochód własny gminy właściwej dla wierzyciela, a pozostałe 60 proc. tej kwoty i odsetki – dochód budżetu państwa. Nowelizacja stanowi, że całe 40 proc. trafiać ma do jednej gminy – wierzyciela, bo to ona ponosi rzeczywiste koszty związane z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W nowelizacji są również zmiany dotyczące m.in. ustalania sytuacji dłużnika oraz obliczania dochodu na potrzeby ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jak i ustawy o świadczeniach rodzinnych, czyli ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczeń rodzinnych.

Nowe regulacje dotyczyć będą rodzin, które w wyniku śmierci rodzica, który płacił alimenty, alimentów tych już nie otrzymują. Do dochodu takich rodzin ubiegających się o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, nie będą już wliczane kwoty alimentów otrzymanych od tego rodzica przed jego śmiercią.

Ustawa wejdzie w życie po 14 dniach od ogłoszenia, z wyjątkiem dwóch artykułów (dotyczących m.in. ustalania prawa do świadczeń), które wchodzą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. ■

WZORY PISM

Zmiany w dokumentacji medycznej

Wzory dokumentacji medycznej, w tym książeczki zdrowia dziecka, będą jednolite w całym kraju.

Tak zakłada nowelizacja ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, która weszła w życie 28 sierpnia br. Zgodnie z nowymi przepisami Minister Zdrowia, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych oraz Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych, określi w rozporządzeniu wzory niektórych rodzajów dokumentacji medycznej, w szczególności książeczki zdrowia

dziecka. Otwarty katalog takich wzorów umożliwi jego rozszerzanie w miarę potrzeb bez konieczności wprowadzania kolejnych zmian w ustawie. Ujednolicenie wzorów dokumentacji medycznej pozwoli na szybszy dostęp do informacji mających kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa pacjenta i określenia sposobu postępowania w sytuacji zagrożenia życia.

Z kolei w związku z podpisaniem w dniu 19 sierpnia 2015 r. rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania 1 września 2015 r. wejdą w życie przepisy dotyczące:

- obowiązku prowadzenia okołooperacyjnej karty kontrolnej;
- uzupełniania historii choroby po wypisaniu pacjenta ze szpitala o rozpoznanie onkologiczne, ustalone na podstawie wyników badania, które nie były znane w dniu wypisu pacjenta ze szpitala;
- możliwości podpisania karty informacyjnej z leczenia szpitalnego przez lekarza upoważnionego przez lekarza kierującego oddziałem (ordynatora). ■

INTERPRETACJE

Znieczulenie stosowane podczas porodu

W związku z pojawiającymi się w mediach informacjami dotyczącymi dostępności znieczulenia zewnątrzoponowego, resort zdrowia poinformował, że podczas porodu ze znieczulenia może korzystać każda kobieta – o ile nie pojawią się przeciwwskazania medyczne do jego zastosowania. Dlatego też o zastosowaniu znieczulenia decyduje wyłącznie lekarz.

Doniesienia o tym, że znieczulenie zewnątrzoponowe nie jest powszechnie dostępne, są nieprawdziwe i bezpodstawne – komentuje Ministerstwo Zdrowia.

W załączeniu:

- opinia konsultanta krajowego w dziedzinie położnictwa i ginekologii w tej sprawie;
- zarządzenie Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 30 czerwca 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju: leczenie szpitalne.

Ministerstwo Zdrowia przypomniało też, że wszystkie szpitale, które udzielają w ramach kontraktu z NFZ świadczeń na oddziałach o profilu położnictwo i ginekologia, mają obowiązek zapewnienia stałej obecności lekarza, mającego uprawnienia m.in. do wykonywania znieczulenia zewnątrzoponowego. ■

AKTUALNOŚCI

Nowa lista leków refundowanych

W wyniku zakończenia konsultacji, Minister Zdrowia ogłosił nową listę leków refundowanych na 1 września 2015 r.

Zawarta ona jest w obwieszczeniu sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych na dzień 1 września 2015 r. ■

Nowe programy kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych

Minister zdrowia podpisał nowe szczegółowe programy kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w ramach specjalizacji, kursów kwalifikacyjnych i kursów specjalistycznych.

Kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych prowadzone na podstawie nowych, szczegółowych programów, ujednoliconych zarówno pod względem struktury, jak i treści kształcenia, spowoduje, że jakość kształcenia na terenie całego kraju będzie porównywalna. Skrócenie czasu trwania szkoleń zwiększy zaś ich dostępność. ■

PORADY

Last minute – poznaj swoje prawa

Im wcześniej – tym większe rabaty. Im później - tym mniejszy wybór. Wysokie rabaty, gwarancja niezmienności ceny, bogaty wybór atrakcyjnych wycieczek – tak biura podróży zachwalają swoje oferty. Zanim kupisz wycieczkę, dokładnie przeczytaj umowę. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów przypomniał o prawach osób korzystających z ofert biur podróży.

Spokojna okolica, niedaleko plaży, śniadanie kontynentalne, pokój z widokiem – dla organizatora imprezy i dla turysty mogą oznaczać coś zupełnie innego. **Przeczytaj dokładnie umowę** i poproś o doprecyzowanie ogólnych postanowień.

Zgodnie z prawem, umowa o świadczenie usług turystycznych powinna określać m.in. miejsce pobytu, termin rozpoczęcia i zakończenia wycieczki, standard hotelu, posiłków oraz rodzaj środka transportu.

Koszt imprezy, po podpisaniu umowy, nie może ulec zmianie. Wyjątek stanowi jedynie sytuacja, kiedy kontrakt wyraźnie to przewiduje i to w ściśle określonych przypadkach: wzrostu kursów walut, kosztów transportu oraz podatków, opłat urzędowych, lotniskowych czy przeładunkowych w portach morskich. Ponadto każda taka zmiana musi być udokumentowana przez organizatora turystyki. **Gdy nie zgadzasz się na dopłatę, możesz odstąpić od umowy bez ponoszenia kosztów.** Organizator wyjazdu musi oddać wpłacone pieniądze.

Uwaga: **cena nie może się zwiększyć na 20 dni** przed wyjazdem.

Wycieczki kupione w ofertach promocyjnych np. **first minute, last minute można reklamować**.

Reklamować możemy nie tylko niezgodną z umową kategorię hotelu, ale zgubiony bagaż, opóźniony samolot, dłuższą odległość od plaży i inne nieprawidłowości. Reklamację składamy na piśmie u organizatora wyjazdu, żądając zmniejszenia ceny. **Możemy to zrobić w ciągu 30 dni od zakończenia wycieczki.**

Tabela frankfurcka – jest pomocna przy oszacowaniu o ile powinna się obniżyć cena wycieczki. Przykładowo za brak balkonu możemy żądać do 10 proc., za hałas w nocy do 40 proc., a za brak wyżywienia do 50 proc. niższej ceny. *Tabela frankfurcka* nie jest jednak dokumentem oficjalnym, ale jedynie pomocnym konsumentowi w oszacowaniu odszkodowania.

Fragment tabeli frankfurckiej:

Rodzaj usługi	Pozycja wad	Stopa procentowa
Nocleg	Różnica w miejscowym położeniu (odległość od plaży)	5–15
	Różnica w sposobie zakwaterowania w zarezerwowanym hotelu (hotel zamiast bunagalowów, inne piętro)	5–10
	Wady w wyposażeniu pokoju: a. brak balkonu b. brak widoku na morze (w przypadku potwierdzenia) c. brak klimatyzacji (w przypadku potwierdzenia)	 5–10 5–10 10–20
	Obsługa: a. całkowity brak b. złe sprzątanie	 25 10–20
	Niedogodności: a. hałas w dzień b. hałas w nocy	 5–25 10–40
Wyżywienie	Całkowity brak	50
	Wady: monotonny jadłospis niewystarczająca liczba posiłków zepsute (nienadające się do spożycia) posiłki	 5 10 20–30
Pozostałe	Zanieczyszczona plaża	10–20

Trzy gwiazdki w Polsce, nie oznaczają takiego samego standardu hotelu np. w Egipcie, czy Tunezji. Jeżeli umawialiśmy się, że będziemy nocować w hotelu trzygwiazdkowym, a na miejscu okazało się, że jest inaczej – **masz prawo do reklamacji.**

Organizatorowi wycieczki **nie wolno całkowicie wyłączyć swojej odpowiedzialności za rzeczy klienta zagubione podczas imprezy**. Zgodnie z prawem, biuro podróży odpowiada za szkody wyrządzone klientowi m.in. gdy powstały one w wyniku nienależytego wykonania umowy.

W sytuacji, w której organizator podczas wycieczki nie wykonuje przewidzianych w umowie usług, powinien zapewnić **świadczenie zastępcze** (np. zamiast rejsu po Nilu – wycieczkę na safari, ognisko itp). Nie musisz ponosić dodatkowych kosztów, a w przypadku gdy nowa propozycja jest tańsza, masz prawo żądać zwrotu różnicy. Możesz także nie zgodzić się na pomysł organizatora. W takiej sytuacji musi on zapewnić konsumentowi powrót do miejsca rozpoczęcia imprezy.

Jeżeli biuro podróży nie uznaje złożonej reklamacji, poproś o pomoc miejskiego lub powiatowego rzecznika konsumentów. Szczegółowych informacji udziela także Federacja Konsumentów w swoich oddziałach lub adresem e.mail porady@dlakonsumentow.pl. Bezpłatne porady udzielane są również przez Stowarzyszenie Konsumentów Polskich pod numerem telefonu 0 800 889 866. ■

„Przychodzi uczeń do prawnika…”

Dom, szkoła, sklep, bank, zakupy przez Internet, pierwsza praca …Czy wiedza o tym, jakie i komu przysługują prawa, jest przydatna w wielu codziennych sytuacjach życiowych?

Odpowiedź na to i wiele innych, ważnych pytań można znaleźć w przygotowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości **innowacyjnym poradniku „Przychodzi uczeń do prawnika…”**, który jest przewodnikiem po prawie **adresowanym dla młodzieży**. Ma on uświadamiać, że znajomość prawa jest korzystna, chroni przed zagrożeniami i pomaga w codziennym życiu, z czego często nie zdajemy sobie sprawy. ■

Witaj szkoło!

Podręczniki, zeszyty, ubrania, kursy językowe i zajęcia pozalekcyjne – lista spraw, o które muszą zadbać rodzice, zanim rozpocznie się rok szkolny, przyprawia o zawrót głowy.

Przed pierwszym dzwonkiem UOKiK przypomina konsumentom o ich prawach. W tym roku blisko 5 mln uczniów rozpocznie zajęcia w szkołach dla dzieci i młodzieży[1]. Z badania CBOS wynika, że przeciętne wydatki rodziców związane z wysłaniem dzieci do szkoły (m.in. podręczniki, ubezpieczenie, obowiązkowe opłaty) wyniosły w zeszłym roku, 828 zł w przeliczeniu na jednego ucznia[2]. Zanim wybierzemy się na zakupy czy podpiszemy umowę ze szkołą językową, warto pamiętać o prawach, które mamy jako konsumenci.

Nieudane zakupy – zwroty

Warto przemyśleć każdy zakup, ponieważ, jeżeli podręcznik, plecak lub inny produkt kupiony w sklepie stacjonarnym nie jest wadliwy (np. uszkodzony, nie posiada właściwości o których zapewniał sprzedawca), możliwość jego zwrotu zależy tylko od dobrej woli sprzedawcy. Niektóre sklepy dopuszczają wymianę bądź zwrot zakupionych towarów jednak terminy i inne zasady określają sami przedsiębiorcy – np. będziemy musieli zatrzymać opakowanie, metki.

Podręczniki używane – reklamacja

Jeżeli zakupione produkty posiadają wadę, możemy je reklamować. **Prawo do reklamacji dotyczy także towarów używanych np. podręczników zakupionych komisie czy antykwariacie**. W przypadku zakupu rzeczy używanych sprzedawca może skrócić czas na reklamację do jednego roku. Natomiast, gdy kupujemy nowe produkty, odpowiedzialność sprzedawcy nie może być skrócona i trwa 2 lata od momentu zakupu. Reklamację najlepiej złożyć na piśmie, w którym opisujemy usterkę i wybieramy jedno z czterech żądań: wymiana towaru na nowy wolny od wad, naprawa towaru, obniżenie ceny i odstąpienie od umowy (tylko w przypadku gdy wada jest istotna). Pamiętajmy, aby zachować dowód zakupu (np. paragon, potwierdzenie płatności kartą, wyciąg z konta, faktura). Więcej informacji oraz wzory pism reklamacyjnych w serwisie internetowym: www.prawakonsumenta.uokik.gov.pl.

Zakupy w sieci

Jeżeli konsument zawiera umowę na odległość (np. kupując plecak w sklepie internetowym), przysługuje mu prawo odstąpienia od umowy w ciągu 14 dni. W przypadku nabycia towaru termin ten liczony jest od chwili jego dostarczenia klientowi. Natomiast, gdy umowa dotyczy usługi (np. kurs internetowy), 14-dniowy termin, w którym możemy zrezygnować, liczony jest od daty zawarcia umowy. Prawo do odstąpienia od umowy nie dotyczy transakcji zawartych pomiędzy dwoma konsumentami (np. zakup podręcznika przez ucznia od innego ucznia) a także trybie aukcji publicznej.

Samodzielne zakupy dzieci

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, czyli nie powinny zawierać umów. Jeżeli jednak umowa dotyczy drobnych, bieżących spraw życia codziennego, czyli np. zakupu lizaka, bułki czy zeszytu – to jest ona ważna, chyba że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie małoletniego klienta. Osoby pomiędzy 13. a 18. rokiem życia mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych. Dlatego mogą zawierać umowy w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego, czyli kupować czasopisma, przybory szkolne, książki itp. Ograniczenia pojawiają się, gdy nastolatek zamierza nabyć np. odtwarzacz MP3, rower czy komputer. Wówczas potrzebna jest zgoda rodziców lub opiekunów, bądź potwierdzenie przez nich umowy.

Kursy językowe, prywatne szkoły i przedszkola

(..) Zmiany nauczyciela, zmiana godzin zajęć wprowadzona na żądanie większości słuchaczy oraz zmiana lokalizacji sali lekcyjnej w granicach administracyjnych miasta (gminy) nie stanowią podstawy rozwiązania umowy (…) – to niezgodne z prawem postanowienie stosowane we wzorcu umownym szkoły językowej. UOKiK zakwestionował praktykę przedsiębiorcy ponieważ dopuszcza ono zmianę istotnych cech świadczenia przez przedsiębiorcę, jednocześnie uniemożliwiając odstąpienie od umowy przez konsumenta. Zgodnie z prawem szkoła może zmienić istotne warunki umowy (cenę, miejsce odbywania się zajęć) tylko, wtedy gdy umożliwi konsumentowi odstąpienie od umowy bez pobierania z tego tytułu żadnych opłat.

Urząd zakwestionował też postanowienie wzorca umowy dotyczące przepadku wpisowego w przypadku rezygnacji z usług przedsiębiorcy przed zakończeniem zajęć. Prywatne przedszkole zastrzegało, że *(…) rodzice dzieci nowoprzyjętych do przedszkola wpłacają bezzwrotne wpisowe (…)*. Praktyka ta była niezgodna z prawem ponieważ **konsumenci, którzy odstępują od umowy mają prawo domagać się zwrotu opłat za usługi, z których nie korzystali**. Przedsiębiorca może zatrzymać tylko taką część pieniędzy, która odpowiada kosztom faktycznie poniesionym np. za zakup wyprawki dla przedszkolaka czy rezerwację sali.

Pomoc dla konsumentów: Rzecznicy konsumentów, bezpłatna infolinia 800 889 866. Porady są udzielane także drogą elektroniczną pod adresem porady@dlakonsumentow.pl. Więcej informacji o pomocy dla konsumentów w specjalnej zakładce na stronie internetowej UOKiK. ■

[1] Według prognozy Ministerstwa Edukacji Narodowej na rok szkolny 2014/2015: szkoły podstawowe – 2 565 000, gimnazja – 1 080 000, szkoły ponadgimnazjalne – 1 280 000.

[2] Komunikat z Badań CBOS nr 147/2014, Wydatki na edukację dzieci w roku szkolnym 2014/2015.

Co nowego w roku szkolnym 2015/2016?

Resort edukacji przygotował materiał informacyjne dotyczące zmian w przepisach prawa wchodzących w życie 1 września 2015 r.

W materiałach podanych poniżej znajdziecie Państwo informacje o nowych oraz znowelizowanych przepisach obowiązujących od 1 września 2015 r.:

- Tabela 1. Co nowego, jakie ZNOWELIZOWANE przepisy będą obowiązywały od roku szkolnego 2015/2016;
- Tabela 2. Co nowego, jakie NOWE przepisy będą obowiązywały od roku szkolnego 2015/2016.

Poza tym m.in. istotne informacje o tym, że ubezpieczenie ucznia czy składka na radę rodziców nie są obowiązkowe oraz o zmianach w szkołach można znaleźć w opracowanym przez resort edukacji Niezbędniku. Rodzicu, uczniu, nauczycielu – sprawdźcie w nim, na czym polega wyeliminowanie w szkołach tzw. „śmieciowego" jedzenia, zmiany w ocenianiu uczniów na lekcjach wf czy darmowe podręczniki. Nowości dotyczą także przedszkoli. ***Od 1 września 2015 r. każdy czterolatek ma zagwarantowane miejsce w przedszkolu*** – powiedziała minister. – *Mamy wiele zmian dotyczących dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Mamy zmiany dotyczące dzieci cudzoziemskich obecnych w naszym polskim szkolnictwie* – wyliczała Joanna Kluzik-Rostkowska. ■

„Wyprawka szkolna” 2015/2016

51 mln zł – tyle zaplanowano na realizację programu „Wyprawka Szkolna” w roku szkolnym 2015/2016.

Ustanowiony na rok szkolny 2015/2016 przez rząd program pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” stanowi kontynuację poprzednich programów. Szacuje się, że w 2015 r. ok. 213,3 tys. uczniów, w tym ok. 91,6 tys. posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zostanie objętych programem.

W zależności od klasy wysokość dofinansowania wynosi od 225 zł do 445 zł, w przypadku zakupu podręczników do kształcenia specjalnego wysokość ta może sięgać 770 zł.

Pomoc zostanie skierowana do 3 grup uczniów:

1. najmłodszych uczestników edukacji szkolnej – uczniów klas trzecich szkoły podstawowej oraz klas trzecich ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
2. uczniów, którzy kontynuują naukę według nowej podstawy programowej na poziomie klasy czwartej technikum;
3. uczniów niepełnosprawnych: słabowidzących; niesłyszących; słabosłyszących; z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym; z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją; z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera; z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej. Tym samym program będzie obejmować wszystkich uczniów niepełnosprawnych, z wyjątkiem uczniów niewidomych, dla których podręczniki zapewniono w odrębnym trybie.

W zależności od klasy wysokość dofinansowania wynosi od 225 zł do 445 zł, w przypadku zakupu podręczników do kształcenia specjalnego wysokość ta może sięgać 770 zł.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników oraz zakupu materiałów edukacyjnych będzie przysługiwać:

- **uczniom pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 574 zł** (składając wniosek o dofinansowanie podręczników, trzeba w nim podać przeciętny miesięczny dochód na członka rodziny za 2013 rok);
- **uczniom pochodzącym z rodzin niespełniających kryterium dochodowego na podstawie decyzji dyrektora szkoły, uwzględniającej lokalne warunki ekonomiczne i społeczne (np. ciężka choroba, wielodzietność, przemoc, alkoholizm, narkomania w rodzinie);**
- **uczniom niepełnosprawnym – bez względu na dochód.**

Podstawą do skorzystania z pomocy przez uczniów niepełnosprawnych jest posiadanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. W przypadku uczniów spełniających kryterium dochodowe należy przedłożyć zaświadczenie o dochodach lub zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń rodzinnych. Dopuszcza się również złożenie oświadczenia o dochodach. Rodziny, które przekraczają kryterium dochodowe, zamiast zaświadczenia o dochodach składają uzasadnienie do otrzymania pomocy.

Zgodnie z programem wnioski o przyznanie pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych, składa się do dyrektora szkoły. Zwrot pieniędzy następuje po przedłożeniu dowodu zakupu (np. faktury VAT) lub oświadczenia o dokonanym zakupie.

Warto pamiętać, że program „Wyprawka szkolna” to nie jedyne wsparcie finansowe uczniów.

Trwa reforma podręcznikowa. W 2014 r. darmowe podręczniki otrzymali uczniowie pierwszych klas szkół podstawowych. W tym roku 1 września, oprócz pierwszoklasistów, bezpłatne podręczniki otrzymają drugoklasiści, czwartoklasiści oraz uczniowie pierwszych klas gimnazjów.

W związku z wprowadzaniem bezpłatnych podręczników znika konieczność dofinansowywania ich zakupu. Docelowo, w 2017 r. z darmowych podręczników i materiałów ćwiczeniowych korzystać będą uczniowie wszystkich klas szkół podstawowych i gimnazjów. Podręczników nie będą kupowali rodzice. Uczniów będzie w nie wyposażała szkoła. ■

AKTUALNOŚCI

Dlaczego 6-latki powinny rozpocząć naukę w szkole?

Większość 6-letnich Europejczyków chodzi do szkoły. Nasze dzieci i szkoły też są na to gotowe. Rodzice mają wybór.

Resort edukacji przedstawił argumenty, jakie przemawiają za posłaniem sześciolatków do szkół. przykładowo cofnięcie reformy przede wszystkim wywołałoby ogromne perturbacje organizacyjne w systemie oświaty: w jednym roku nie byłoby w ogóle klasy pierwszej w szkole podstawowej, gimnazjum, ponadgimnazjalnej i na studiach. ■

Elektroniczny system rejestracji stanu cywilnego

1 września br. kończy się okres przejściowy, w którym gminy mogły prowadzić rejestrację stanu cywilnego w starym systemie papierowym.

Nowa ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego zmieniła formę prowadzenia rejestracji stanu cywilnego. Wszystkie nowe zdarzenia z zakresu stanu cywilnego mają być ewidencjonowane w systemie teleinformatycznym, tj. Rejestrze Stanu Cywilnego. Dzięki zmianom powstała ogólnopolska baza aktów stanu cywilnego, która od 1 marca br. jest sukcesywnie uzupełniana. Dokumenty, które do tej pory miały postać papierową, są przenoszone do systemu stopniowo, np. przy okazji dokonania zmian w akcie lub żądania wydania odpisu.

Po 31 sierpnia br. rejestracja aktów stanu cywilnego będzie się odbywała wyłączanie elektronicznie – w rejestrze Baza Usług Stanu Cywilnego (BUSC). Zdecydowana większość urzędów stanu cywilnego w Polsce pracuje już wcześniej w systemie elektronicznym w pełnym zakresie. ■

Elektroniczne Potwierdzenia Odbioru w sprawach cywilnych

Od 1 lipca 2015 r. na terenie całego kraju wdrożono Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru (EPO). Oznacza to, że jako dowód doręczenia do sądu powraca, w miejsce tradycyjnego kartonika zwrotki, elektroniczny formularz potwierdzenia odbioru opatrzony odręcznym podpisem odbiorcy.

Przesłanie dowodu doręczenia do sądu następuje za pośrednictwem łączy teleinformatycznych natychmiast po złożeniu podpisu przez adresata.

Na koniec lipca 93% sądów uruchomiło EPO w procedurze cywilnej (trwają dalsze prace nad zakończeniem jego wdrożenia). Kolejnym etapem będzie wprowadzenie systemu w procedurze karnej.

Korzyści wynikające z wprowadzenia EPO w przypadku doręczeń sądowych są następujące: szybciej (dwukrotne skrócenie czasu obiegu korespondencji), pewniej (eliminacja zagubień ZPO), taniej (oszczędności na pracy i materiałach), lepiej jakościowo (walidacja danych, eliminacja reklamacji). ■

Portal obywatel.gov.pl

Jak wyrobić dziecku paszport? Co zrobić, by ubiegać się o zasiłek w ZUS? Jak zameldować się czasowo czy sprawdzić, ile mamy na koncie punktów karnych? Odpowiedzi na te i inne pytania można znaleźć na portalu www.obywatel.gov.pl.

Na stronie prostym językiem opisano 82 najpopularniejsze usługi administracji publicznej dla obywatela. Zawartość strony będzie stale poszerzana i aktualizowana, a portal www.obywatel.gov.pl docelowo stanie się dla każdego Polaka pełnym źródłem informacji o administracji.

Portal i informacja przyjazna obywatelom

Koniec z zagmatwanymi procedurami i urzędową nowomową. W każdej chwili i bez wychodzenia z domu możemy sprawdzić, jak załatwić sprawy w urzędzie. Wystarczy tylko komputer, smartfon lub tablet z dostępem do Internetu.

Portal www.obywatel.gov.pl podzielony jest na 15 kategorii, m.in. „dokumenty i dane osobowe", „kierowcy i pojazdy", „wyjazd za granicę", „śluby i rozwody", „dzieci", „edukacja", „zgon", „zaświadczenia i odpisy", „zasiłki i pomoc finansowa" oraz „ochrona zdrowia i ubezpieczenia społeczne". Na portalu działa 101 kart, w tym 82 opisujące najbardziej popularne usługi publiczne, jakie administracja świadczy dla obywateli.

Wśród tych kart znajdują się również usługi realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wreszcie informacje, jak załatwiać różne sprawy urzędowe, są dostępne dla obywateli w jednym miejscu - bez podziału na poszczególne instytucje, a według spraw życiowych.

Na portalu są również dostępne informacje przybliżające funkcjonowanie 19 ważnych rządowych portali tematycznych (m.in. Platforma Usług Elektronicznych ZUS). Wszystkie procedury opisane są prostym i przystępnym językiem. ■

Do Karty Dużej Rodziny dołączyli kolejni partnerzy

Tańsze paliwo, rozmowy telefoniczne i przejazdy koleją, rabaty na odzież, żywność dla dzieci, asortyment rtv i agd oraz preferencyjne oprocentowanie kredytu – to ulgi, które oferują nowi partnerzy Karty Dużej Rodziny. Podpisano kolejne umowy z firmami i instytucjami, które chcą wspierać rodziny wielodzietne.

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka. Do tej pory wydano już ponad 1,2 mln kart. Rodzice otrzymują Kartę dożywotnio, dzieci do ukończenia 18 lub 25 lat w przypadku kontynuowania nauki. Karta przyznawana jest bezpłatnie i bez względu na dochód. Do programu dołączyło już ponad 880 firm i instytucji, które oferują zniżki w ponad 7,7 tys. miejscach w całej Polsce. Posiadacze kart mogą skorzystać nie tylko z tańszych przejazdów kolejowych czy noclegów, ale również zniżek na bilety wstępu do muzeów, galerii czy oferty ośrodków sportowych. Lista zniżek dostępna jest na stronie: www.rodzina.gov.pl.

Koleje Wielkopolskie oferują zniżkę 20 zł od ceny nominalnej na zakup Karty Wielkopolskiej.

Link4 oferuje zniżkę 50% na zakup ubezpieczenia komunikacyjnego NNW oraz 30% zniżki na zakup ubezpieczenia mieszkaniowego OC.

Nutricia Polska przyznaje 5% rabatu na zakup produktów Bobovita, Bebiko, Bebilon dostępnych w sklepie internetowym www.mamyzakupy.pl.

Deutsche Bank Polska oferuje preferencyjne oprocentowanie kredytów gotówkowych na poziomie 7,99% oraz całkowite zniesienie prowizji za ich udzielenie, czy zwolnienie z części standardowych opłat za limit kredytowy oraz kartę kredytową.

Hurtownia internetowa TakTuTanio.pl, oferuje ulgę cenowa w postaci rabatu 20% na odzież ze sklepu internetowego.

Partner RTV/AGD oferuje 5% rabatu na cały asortyment agd i rtv.

T-Mobile oferuje 20% rabatu na cały okres umowy i naliczany jest co miesiąc od opłaty miesięcznej.

PKN Orlen oferuje rabat 5 gr. przy zakupie 1 litra zwykłego paliwa, rabat 20% na zakupy produktów gastronomicznych.

Teatr Powszechny oferuje dla osób dorosłych bilet ze zniżką w wysokości 20 złotych, a dla dzieci i młodzieży uczącej się bilety w cenie 25 zł na każdy spektakl.
Energa oferuje 15%rabatu od cen energii elektrycznej. ■

WZORY PISM

Informacje o ofercie odwróconego kredytu hipotecznego

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie wzoru formularza informacyjnego zawierającego informacje o ofercie odwróconego kredytu hipotecznego określa wzór formularza zawierającego informacje o ofercie odwróconego kredytu hipotecznego.

Taki formularz jest przekazany kredytobiorcy przed zawarciem umowy odwróconego kredytu hipotecznego, w trybie art. 8 ustawy z dnia z dnia 23 października 2014 r. o odwróconym kredycie hipotecznym (Dz.U. z 2014 r., poz. 1585).

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 5 sierpnia 2015 r.. ■

ZMIANY PRAWNE

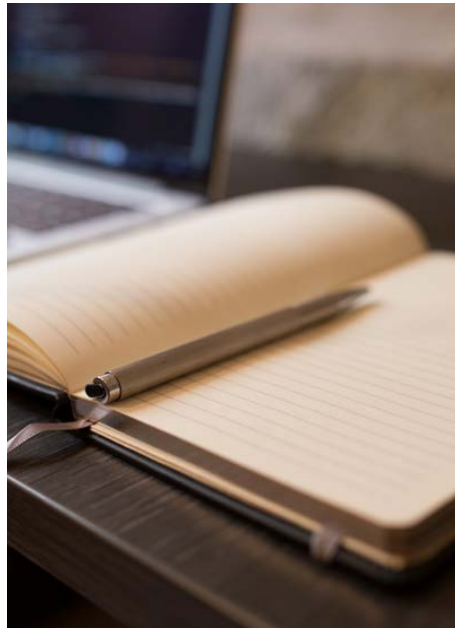
Europejskie poświadczenie spadkowe

Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany m.in. w ustawie o podatku od spadków i darowizn (art. 4 ustawy zmieniającej).

Zmiany te wiążą się z **poszerzeniem katalogu dokumentów potwierdzających nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych** wskazanych w art. 4a oraz art. 6 ustawy o podatku od spadków i darowizn **o akt poświadczenia dziedziczenia oraz europejskie poświadczenie spadkowe.**

Nowelizacja ma na celu umożliwienie wykonywania w Polsce rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego[1]. Ułatwi ono załatwianie międzynarodowych spraw spadkowych. Jest to szczególnie istotne dla tych obywateli polskich (i ich rodzin), którzy wyjechali z Polski i zmienili swoje miejsce zwykłego pobytu na inne państwo członkowskie UE lub zamierzają to uczynić. Rozporządzenie to będzie mieć zastosowanie do wszelkich spraw spadkowych, czyli spraw dotyczących dziedziczenia, po osobach zmarłych w dniu 17 sierpnia 2015 r. lub po tym dniu. Najczęstszymi przykładami takich spraw są sprawy o stwierdzenie nabycia spadku oraz sprawy o dział spadku.

Nowe przepisy wprowadzają jednolite w prawie całej Unii Europejskiej (z wyjątkiem Danii, Irlandii oraz Wlk. Brytanii) zasady ustalania jurysdykcji (czyli sądy którego państwa mają kompetencję do rozstrzygania danej sprawy) i prawa właściwego (czyli prawo którego państwa ma być stosowane do rozstrzygania danej sprawy) w sprawach spadkowych, oparte na zasadzie: jeden spadek – jeden sąd – jedno prawo. Chodzi o to, aby wszystkie kwestie dotyczące całego spadku po danej osobie, tj. wszystkich jego składników majątkowych, niezależnie od tego, w jakim państwie się one znajdują, były rozstrzygane przez sądy tylko jednego państwa członkowskiego, w oparciu o przepisy tylko jednego prawa – najlepiej tego, które obowiązuje w państwie sądu. W ten sposób uniknie się konieczności prowadzenia postępowań w kilku państwach członkowskich Unii Europejskiej, przy zastosowaniu przepisów prawnych różnych państw, co pozwoli zaoszczędzić czas i obniży koszty postępowania.

Nowe przepisy przewidują także ograniczoną możliwość wyboru prawa właściwego, czyli prawa, które należy stosować przy rozstrzyganiu danej sprawy przez spadkodawcę (spadkodawca może wybrać jako prawo właściwe prawo państwa swojego obywatelstwa), a w przypadku skorzystania przez spadkodawcę z tej możliwości umożliwia spadkobiercom wybór sądów państwa, którzy mogą wówczas wybrać sądy tego państwa, którego prawo wybrał spadkodawca.

Uproszczone będzie także uznawanie i wykonywanie orzeczeń w sprawach spadkowych wydanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Pojawi się nowy dokument: Europejskie Poświadczenie Spadkowe, który stanowić będzie potwierdzenie, że osoba w nim wymieniona posiada określone w tym dokumencie prawa do spadku. Będzie ono wydawane w jednolitej co do zasady procedurze i według identycznego wzoru we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, w których będzie obowiązywać rozporządzenie. Dokument ten ułatwi zainteresowanym wykazywanie praw do spadku w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. W Polsce będzie można je uzyskać w postępowaniu prowadzonym przez sąd rejonowy albo u notariusza – według wyboru zainteresowanych.

Rozporządzenie nie dokonuje natomiast harmonizacji materialnego prawa spadkowego (określającego np., kto dziedziczy i na jakiej podstawie).

Na skutek wejścia w życie ww. rozporządzenia konieczne jest stworzenie regulacji dotyczącej nowej instytucji prawnej, jaką jest europejskie poświadczenie spadkowe. Zmiany przewidziane w polskiej nowelizacji dotyczą w szczególności:

- określania organów, które uzyskują kompetencje do wydawania europejskich poświadczeń spadkowych na obszarze kraju (ustawa przewiduje, że czynności dotyczące tych poświadczeń będą wykonywać sądy oraz notariusze);
- określenia organizacji oraz przebiegu postępowań dotyczących europejskiego poświadczenia spadkowego w zakresie, w jakim nie zostały one unormowane w rozporządzeniu 650/2012.

Zmiany powyższe weszły w życie z dniem 17 sierpnia 2015 r.

Jednocześnie zmodyfikowano zakres informacji przekazywanych organom podatkowym przez sądy, komorników sądowych i notariuszy. Rozporządzeniem Ministra

Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie określenia rodzajów i zakresu informacji przekazywanych organom podatkowym przez sądy, komorników sądowych i notariuszy oraz terminu, formy, z uwzględnieniem formy wypisu aktu i sposobu ich przekazywania rozszerzono zakres informacji obowiązkowo przesyłanych organom podatkowym:

- przez sądy – o informacje dotyczące europejskiego poświadczenia spadkowego
- przez notariuszy - o wypisy sporządzonych europejskich poświadczeń spadkowych.

W związku ze zmianami Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało informator „Spadek w Unii Europejskiej". ■

[1] Dz.Urz. UE L 201 z 27.07.2012, str. 107, z późn. zm.

Profesjonalny obrońca

1 sierpnia 2015 r. weszła w życie zmiana ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, która rozszerzyła zakres prawa do obrony w postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Dzięki tej nowelizacji podejrzany o popełnienie wykroczenia będzie mógł korzystać z pomocy profesjonalnego prawnika już na etapie postępowania wyjaśniającego, zanim sprawa o wykroczenie zostanie rozpoznana przez sąd.

Ustawa z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia dostosowuje od 17 września br. system prawa do wyroku TK z dnia 8 października 2013 r. (sygn. akt K 30/11) przez wprowadzenie możliwości zaskarżenia rozstrzygnięć dotyczących odmowy wyznaczenia obrońcy z urzędu w postępowaniu sądowym i w sprawach o wykroczenia.

Z kolei ustawa z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego dostosowuje od 1 września br. system prawa do wyroku TK z dnia 26 listopada 2013 r. (sygn. akt SK 33/12). Wprowadza mianowicie do Kodeksu postępowania karnego możliwość zaskarżenia postanowienia w przedmiocie kosztów nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy. ■

Komu przypadnie władza rodzicielska?

Rodzice, którzy się rozstają, będą mieli większy wpływ na określenie sposobu dalszej opieki nad dzieckiem. 29 sierpnia weszła w życie nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz Kodeksu postępowania cywilnego, która określa nowe zasady ustalania, komu przysługiwać będzie władza rodzicielska, gdy rodzice się rozstają.

Podobne procedury mają objąć zasady opieki nad dziećmi rodziców, którzy się rozwodzą, jak i osób, które żyją w separacji. W obu przypadkach ustalenie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej ma się odbywać przede wszystkim na podstawie pisemnego porozumienia rodziców.

Jeżeli sąd uzna je za zgodne z dobrem dziecka, będzie ono z urzędu uwzględniane. ■

Rzeczy znalezione

Określenie praw i obowiązków znalazcy rzeczy, a w szczególności przechowywania znalezionych rzeczy, w tym pieniędzy, papierów wartościowych i kosztowności oraz sposobu postępowania z przedmiotami o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej, a także stworzenie krajowego rejestru utraconych dóbr kultury – reguluje obowiązująca od 21 czerwca 2015 r. ustawa o rzeczach znalezionych.

Jej celem jest wypełnienie luk prawnych i dostosowanie przepisów o rzeczach znalezionych do aktualnych warunków społeczno–gospodarczych.

Ustawa wprowadza minimalną wartość rzeczy znalezionej (100 zł), która warunkuje wystąpienie uprawnień i obowiązków zarówno znalazcy, jak i właściwego organu do jej przechowywania i poszukiwania właściciela.

Zgodnie z nowymi przepisami **znalazca rzeczy należącej do osoby mu znanej powinien niezwłocznie zawiadomić ją o tym fakcie i wezwać do odbioru rzeczy**. W przypadku,

gdy znalazca nie wie, kto jest uprawniony do odbioru rzeczy, albo, jeżeli nie zna miejsca pobytu tej osoby, niezwłocznie zawiadamia o znalezieniu rzeczy starostę, będącego organem właściwym do odbierania zawiadomień o znalezieniu rzeczy, ich przechowywania oraz poszukiwania osób uprawnionych do ich odbioru.

Do kompetencji starosty, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy lub miejsce znalezienia rzeczy, należy przechowywanie rzeczy znalezionych oraz poszukiwanie osób uprawnionych do ich odbioru.

Odebranie zawiadomienia o znalezieniu rzeczy oraz przyjęcie rzeczy przez starostę stwierdza się w sporządzonym przez niego protokole, który stanowi podstawę wydania znalazcy poświadczenia przyjęcia zawiadomienia o znalezieniu oraz przyjęciu rzeczy. Protokół i poświadczenie sporządza się również w przypadku wskazania przez znalazcę miejsca, w którym rzecz się znajduje.

Jeżeli wartość rzeczy przekracza 100 złotych, a brak jest możliwości doręczenia osobie uprawnionej wezwania do odbioru tej rzeczy lub osoba ta jest nieznana, starosta dokonuje wezwania poprzez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej w swojej siedzibie przez okres jednego roku licząc od dnia znalezienia rzeczy a także zamieszcza ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej. Jeżeli szacunkowa wartość rzeczy znalezionej przekracza kwotę 5.000 złotych, starosta zamieszcza również ogłoszenie w dzienniku lokalnym lub ogólnopolskim.

Starosta lub inny organ przechowujący wydaje rzecz osobie uprawnionej do jej odbioru po uiszczeniu przez nią kosztów przechowywania i utrzymania rzeczy w należytym stanie, a także kosztów poszukiwania osoby uprawnionej do odbioru rzeczy.

Szczególne nowe unormowanie dotyczy skarbów, które nie stanowią zabytków archeologicznych w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie zabytków. **Skarbem** jest rzecz o wartości materialnej znaleziona w okolicznościach uzasadniających przekonanie, że poszukiwanie właściciela byłoby oczywiście bezcelowe. Skarb taki staje się przedmiotem współwłasności w częściach równych znalazcy i właściciela nieruchomości, na której rzecz została znaleziona. Jeżeli jednak skarb jest zabytkiem lub materiałem archiwalnym, własność nabywa Skarb Państwa, a znalazca jest obowiązany niezwłocznie wydać go staroście.

Jeżeli rzecz jest zabytkiem i staje się własnością Skarbu Państwa, znalazcy przyznaje się nagrodę należną znalazcy zabytku archeologicznego. Jeżeli natomiast rzecz jest materiałem archiwalnym i staje się własnością Skarbu Państwa, znalazcy należy się nagroda przyznawana przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

Ustawa przewiduje utworzenie krajowego rejestru utraconych dóbr kultury, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw kultury. Do rejestru wpisywane będą cztery kategorie przedmiotów. Wykaz ten będzie obejmował wszystkie zabytki skradzione lub nielegalnie wywiezione za granicę, a nie tylko przedmioty wpisane do rejestru zabytków lub do inwentarza muzeum albo wchodzące w skład narodowego zasobu bibliotecznego. Umieszczenie dobra kultury w krajowym rejestrze utraconych dóbr kultury ma uniemożliwić utratę przez właściciela własności tego dobra kultury w następstwie ziszczenia się przesłanek nabycia od osoby nieuprawnionej oraz w drodze zasiedzenia. Od dnia dokonania wpisu w rejestrze nikt nie będzie mógł zasłaniać się nieznajomością ujawnionych w nim danych. Domniemanie dotyczyłoby też prawdziwości danych rejestrowych. ■

Nowy proces karny

1 lipca 2015 r. weszła w życie reforma zmieniająca filozofię prowadzenia procesu karnego i prawa karnego. W jej wyniku proces karny ma być szybszy (np. dzięki wymaganej większej aktywności stron i pozycji sądu jako arbitra), sprawniejszy, a kara dotkliwa i nieuchronna.

Nowelizacja procedury karnej miała na celu:

- przemodelowanie postępowania sądowego w kierunku **większej kontradyktoryjności**, gdzie dwie, równorzędne strony procesu prezentują dowody i argumenty na poparcie swoich tez; Cel ten ma zostać osiągnięty przede wszystkim przez wyeliminowanie – za zgodą stron – z materiału dowodowego tych jego części, które nie mają istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie z nowelizacją prawo składania propozycji przeprowadzenia dowodów w procesie, tzw. inicjatywa dowodowa, przysługiwać będzie co do zasady stronom postępowania. Dowody będą przeprowadzane przez tę stronę, na wniosek której dowód został dopuszczony. Przeprowadzenie dowodów przez sąd będzie możliwe tylko w wyjątkowych wypadkach.
- **usprawnienie i przyspieszenie postępowania**, dzięki szerszemu wykorzystaniu konsensualnych (ugodowych) sposobów zakończenia postępowania oraz idei spra-

wiedliwości naprawczej (dążenie do wyrównania przez sprawcę przestępstwa krzywdy wyrządzonej ofierze przestępstwa); W myśl ustawy strony – poza prokuratorem reprezentującym interes publiczny – nie będą miały obowiązku uczestniczenia w rozprawie. Ponadto zgodnie z nowelizacją sprawcy wszystkich występków będą mogli składać wnioski o skazanie bez rozprawy. Dotychczas było to możliwe w przypadku występków zagrożonych karą nieprzekraczającą 10 lat więzienia.

> **Nowelizacja miała na celu m.in. szersze wykorzystanie mediacji w procesie karnym.**

- **szersze wykorzystanie** w procesie karnym **instytucji mediacji**;
- **zminimalizowanie przewlekłości procesów**, dzięki przemodelowaniu postępowania odwoławczego. Nowelizacja m.in. rozszerza możliwości sądu odwoławczego. Jego orzeczenia mają co do zasady kończyć proces bez zwracania sprawy sądowi pierwszej instancji. Ograniczona została np. możliwość zwrotu sprawy do sądu niższej instancji w celu jej ponownego rozpatrzenia.

Poza tym zmienione zostały przepisy dotyczące składu sądu. Składy sędziowskie zostały zmniejszone, co obniży kosztów postępowań i je przyspieszy.

Zgodnie z ustawą także radcowie prawni będą mogli być obrońcami w postępowaniu karnym i karnym skarbowym. Dotąd było to uprawnienie zastrzeżone dla adwokatów.

Ponadto nowelizacja **przekształciła jazdę na rowerze pod wpływem alkoholu lub narkotyków z przestępstwa w wykroczenie, za które będzie groziła kara aresztu lub grzywna.** ■

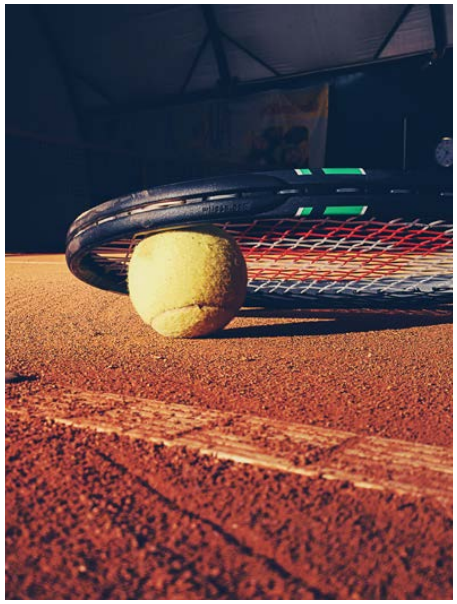
Opozycjoniści z okresu PRL otrzymają wsparcie

Zakłada to ustawa o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, która weszła już w życie.

Uregulowano w niej zasady udzielania wsparcia finansowego osobom zaangażowanym w działalność antykomunistyczną w latach 1956–1989. ■

Zmiany w sporcie

Celem ustawy z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o sporcie, ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych jest usprawnienie funkcjonowania ustawy o sporcie.

Przewiduje ona m.in.:

- wyraźne uregulowanie możliwości dokonania wykreślenia wpisu z ewidencji uczniowskich klubów sportowych,
- wprowadzenie zmiany dotyczącej łączenia funkcji we władzach polskich związków sportowych poprzez wyłączenie spod zakazu łączenia stanowisk funkcji delegata na walne zebranie członków albo delegatów polskiego związku sportowego zwołane dla wyboru władz tego związku, a także rozszerzenie zakazu pełnienia funkcji członka zarządu polskiego związku sportowego przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą związaną z realizacją przez ten związek jego zadań statutowych na osoby posiadające więcej niż 10% udziałów lub akcji w spółce kapitałowej, która prowadzi taką działalność, oraz wspólników spółek osobowych prowadzących taką działalność,
- wprowadzenie możliwości wydania przez organ sprawujący nadzór decyzji skutkującej utratą statusu polskiego związku sportowego w przypadku nieposiadania przez związek przynależności do międzynarodowej organizacji sportowej właściwej dla danego sportu,
- ograniczenie obowiązku tworzenia ligi zawodowej do najwyższej klasy rozgrywkowej,
- rozszerzenie na zawodników zakwalifikowanych do kadry narodowej w igrzyskach głuchych obowiązku objęcia opieką medyczną, która przewidziana jest przez art. 29 ust. 4 ustawy dla zawodników zakwalifikowanych do kadry narodowej w sportach olimpijskich, paraolimpijskich,

- podwyższenie kwoty bazowej świadczenia pieniężnego, przyznawanego ze środków budżetu państwa, na podstawie art. 36 ustawy o sporcie,
- dokonanie zmian w rozdziale 9 – Zwalczanie dopingu w sporcie, z uwagi na zmiany standardów międzynarodowych w tym zakresie,
- wprowadzenie w rozdziale 9a przepisów regulujących zagadnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz rozstrzygania sporów w sporcie,
- zmianę art. 46 ust. 1 oraz art. 48 ust. 1 i 2 ustawy o sporcie przez objęcie dyspozycją tych przepisów zachowań polegających na przyjmowaniu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy lub żądaniu takiej korzyści albo jej obietnicy w zamian za nieuczciwe zachowanie, mogące mieć wpływ na wynik „lub przebieg" tych zawodów,
- zmianę przepisów przejściowych ustawy w celu uregulowania przypadków niedostosowania do ustawy przez polskie związki sportowe, które zgodnie z przepisami ustawy o sporcie kwalifikowanym były stowarzyszeniami i posiadały status polskiego związku sportowego, nie dostosowując się do ustawy o sporcie, staną się stowarzyszeniami.

Nowelizacja wprowadza także zmiany w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych poprzez **zwolnienie od podatku od nieruchomości obiektów sportowych o szczególnym znaczeniu dla sportu** oraz w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych poprzez **zwolnienie z podatku dochodowego: wartości otrzymanego ubioru reprezentacyjnego i sportowego członka polskiej reprezentacji na igrzyska głuchych, nagród wypłacanych przez Polski Związek Sportu Niesłyszących za uzyskanie wyników na igrzyskach głuchych oraz świadczeń pieniężnych ze środków budżetu państwa, przysługujących na podstawie art. 36 ustawy o sporcie**. ■

Zmiany w gospodarce nieruchomościami

Zgodnie z nowymi przepisami za pieniądze ze sprzedaży mieszkania z gminną bonifikatą będzie można kupić także spółdzielcze mieszkanie własnościowe.

Dotąd osoby, które zakupiły od gminy mieszkanie z bonifikatą, mogły je sprzedać przed upływem 5 lat i nie musiały jej zwracać, jeżeli pieniądze ze sprzedaży przeznaczą w ciągu 12 miesięcy na zakup innego lokalu mieszkalnego. Dotychczasowe przepisy nie wskazywały jednak jednoznacznie, że dotyczy to także spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, i samorządy często w takich sytuacjach żądały zwrotu bonifikat.

W myśl nowelizacji także zakup spółdzielczego mieszkania własnościowego będzie zwalniał z obowiązku zwrotu upustu. Natomiast jeśli mieszkanie będzie kosztowało mniej niż przyznana bonifikata, to kupujący będzie musiał zwrócić gminie niewykorzystaną część upustu. ■

Uregulowanie adopcji ze wskazaniem

Ustawa o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma na celu przeciwdziałanie zjawisku tzw. podziemia adopcyjnego.

Wprowadzona zostanie m.in. definicja instytucji „adopcji ze wskazaniem", ograniczająca krąg możliwych przysposabiających do krewnych rodziców dziecka lub małżonka jednego z rodziców. Wskazana osoba, która ma sprawować opiekę nad dzieckiem, będzie musiała wyrazić na to zgodę przed sądem. We wniosku trzeba będzie wskazać ośrodek, w którym przyszły opiekun był objęty postępowaniem adopcyjnym. Sąd będzie zwracał się do ośrodka adopcyjnego zarówno o świadectwo ukończenia szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka, jak i o opinię kwalifikacyjną.

Ponadto, przed wydaniem orzeczenia sąd będzie występował do ośrodka adopcyjnego o opinię o przyszłym opiekunie dziecka. W razie potrzeby, uzasadnionej dobrem dziecka, będzie mógł się zwrócić także do innej specjalistycznej placówki. ■

Nowelizacja ustawy o usługach turystycznych

Nowe przepisy jednoznacznie doprecyzowują, że organizacja powrotu turystów z urlopów w sytuacji, gdy nie zapewnia tego niewypłacalny organizator wyjazdu lub pośrednik turystyczny, należy do zadań marszałka województwa lub wskazanej przez niego jednostki.

Na brak jasnych przepisów zwracali uwagę marszałkowie województw po serii zdarzeń w 2012 r. związanych z niewypłacalnością organizatorów wycieczek. Od 1 stycznia 2006 r. zadania te są realizowane przez marszałków jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej na podstawie art. 2a ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych. ■

Wkrótce elektroniczne biuro podawcze

Poprawa efektywności pracy sądów, uproszczenie niektórych czynności procesowych i zwiększenie dostępu do sądu – to główne cele nowelizacji ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa **przewiduje możliwość wnoszenia pism procesowych drogą elektroniczną i dokonywania doręczeń elektronicznych** (za pomocą aplikacji „elektroniczne biuro podawcze") **we wszystkich sprawach cywilnych, gospodarczych, rodzinnych i w postępowaniach egzekucyjnych, które są prowadzone przez komornika**. Wystarczy założenie konta w specjalnym systemie i złożenie oświadczenia o wyborze drogi elektronicznej do kontaktów z sądem. I od tej pory cała korespondencja obywatela z sądem będzie się odbywała elektronicznie.

Tą drogą wniesiemy nie tylko pozew, czy pismo procesowe, ale także i załączniki do nich. W e-aktach znajdą się też wyroki oraz postanowienia sądu czy zarządzenia przewodniczącego.

Wszystkie sądy będą musiały umożliwić stronom wnoszenie pism procesowych drogą elektroniczną za pomocą aplikacji „elektroniczne biuro podawcze" – w terminie 3 lat od wejścia w życie nowych przepisów.

Dzięki zmianom uczestnicy postępowania będą mogli brać udział w posiedzeniu sądowym, gdy przebywają w budynku innego sądu, i dokonywać tam czynności procesowych, a ich przebieg będzie transmitowany z sali sądowej sądu prowadzącego postępowanie do miejsca pobytu uczestników postępowania i odwrotnie.

Ustawa wprowadzi również następujące zmiany:

- możliwość rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym, bez wyznaczania rozprawy,
- zrównanie oświadczenia woli złożonego w formie elektronicznej z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej,
- obowiązek elektronicznego przesyłania korespondencji między komornikami sądowymi, organami podatkowymi i administracyjnymi organami egzekucyjnymi,
- powierzenie referendarzom wszystkich czynności w postępowaniu upominawczym i poszerzenie ich kompetencji w postępowaniu egzekucyjnym,
- dokumentem ma być nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią (w tym np. e-mail czy sms).

Nowelizacja doprecyzowuje także przepisy dotyczące sprzedaży rzeczy ruchomych w drodze licytacji publicznej przez komornika oraz wprowadza przepisy umożliwiające sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej.

Ustawa wejdzie w życie zasadniczo po upływie 12 miesięcy od dnia jej ogłoszenia. ■

Etyka i odpowiedzialność doradcy podatkowego to gwarancja bezpieczeństwa

Doradca podatkowy, wykonujący zawód zaufania publicznego, ma szereg obowiązków określonych w przepisach prawnych i korporacyjnych. Nie obejmują one osób nie wpisanych na listę doradców podatkowych, stąd korzystanie z usług tzw. szarej strefy nie jest tak bezpieczne.

ETYKA ZAWODOWA DORADCÓW PODATKOWYCH

Doradca podatkowy jest zobowiązany postępować zgodnie z zasadami etyki zawodowej. Zasady podstawowe stanowią m.in., że doradca podatkowy ma wykonywać czynności zawodowe według najlepszej woli i wiedzy, uczciwie i rzetelnie, z zachowaniem należytej staranności, mając na uwadze przepisy prawa oraz dobro Klienta. Warunkiem wykonywania zawodu doradcy podatkowego jest posiadanie **wysokich kwalifikacji**, przy czym ustawowo jest on zobowiązany stale te kwalifikacje podnosić.

Doradcę podatkowego obowiązuje tajemnica zawodowa, również po zakończeniu obsługi Klienta. Zasadę tę stosuje się także w stosunku do pracowników biura doradcy podatkowego. Doradca podatkowy zobowiązany jest ponadto do odpowiedniego zabezpieczenia i przechowywania danych, w szczególności danych osobowych dotyczących rozliczanego przez niego przedsiębiorstwa i źródeł jego finansowania.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Jeżeli, jako Klienci, poniesiecie Państwo szkodę na skutek niewłaściwej interpretacji lub błędu doradcy podatkowego, będziecie mogli odzyskać pieniądze od towarzystwa ubezpieczeniowego, z którym doradca zawarł umowę ubezpieczenia. Za wyrządzoną szkodę odpowiada zarówno doradca podatkowy, jak i jego pracownicy. **Każdy doradca podatkowy podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej** za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności doradztwa podatkowego.

Niezależnie od odpowiedzialności cywilnej, **doradcy podatkowi ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną** za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków zawodowych oraz za czyny sprzeczne z zasadami etyki zawodowej. Klient mający zastrzeżenia do obsługi doradcy podatkowego może zwrócić się do rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcy, który działa przy każdym regionalnym oddziale samorządu zawodowego doradców podatkowych. Karą może być nawet pozbawienie prawa wykonywania zawodu i skreślenie z listy doradców podatkowych. ■

